

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ
ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԵԹԱ

ՃԻԼՏ I

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՇՈԿՏԵՄԲԵՐ 28, 1911.

Ն⁰ 44

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՐԱՊՊԵՐԵԶԸՆ ԹԷՔՐԱՐ ԶՈՒՇՈՒՐՈՒ

2.

Վահի քիթապընտա պիր չօգ րադամլար, պիր չօգ մէնզարէլէր զիքը օլունույօր, 3, 7, 10, 3 1/2, 24, 42, 667, 1,260, 1,000, 7,000, 144,000 վէ սաիրէ. երլտըզ, շամտան, ճանվէր, թաա, անախթար, զինճիր, իխթիյար, միւհը, աթ, աթէշ, քիւքիւրա, միւհէվէրաթ, պույնուզ, խիւաթ, կիւն, այ, սէնէ, էպէտլէր վէ սաիրէ: Իմօի նէ՞ տէյէճէյիզ, պու քիթապը օգուր իքէն պունլարըն հա՞նկըսընը մէճազ, հա՞նկիսինի «հարֆ» ալաճաղըզ: Պունլարըն հէփսինի տէ հարֆիյէն անլաշաճազ իսէք, պու քիթապաա նազշ օլունան րէսմէր փէք զարիպ վէ չօգ ճիհէթլէրճէ միւթէնազըզ օլուրլար: Մէճպուր իզ պունըն մէճազի պիր թահրիրաթ օլուուղունը, ազալլի պէօլիւք գըսմընըն րումուզաթտան իպարէթ օլուուղունը գապուլ էթմէյէ: Լաքին պու րումուզաթըն անախթարը նէ՞ տիր: Վազաա քիլիսէնին պիր միւհէմ րէիփ (Փաշիւսաշ) պուլունսա իտի, օ պիզէ «Պունըն անախթարը շու տըր», տէր իշի պիթիլիլ իտի: Լաքին պիզ քի-

լիսէտէ պէօլէ միւհէմ պիր միւհէտտիր թանըմայօրըզ: Պու անախթարը հէր քէ՞ արամաղա, հէր քէս պիլտիյինի թագաթիմ էթմէյէ ազաա տըր: Հանկըսը էն էյի, էն գօլայ, էն զիյատէ մագուլ պիր սուրէթտէ մէճազը աշարսա անըն անախթարը իթիպար պուլուր: Լաքին հիշ քիմնէնին պաշգասընը պու խուսուտա հիւքմ էթմէյէ հազգը եօգ տըր: Պաղը պիրատէրլէր Վահիտէ իւք իւշ պապաաքի «Քիլիսէ» թապիրինի վէ իզմիր, Ֆիլաաէլֆիա, Սարդիկէ կիպի իսմլէրի պիլէ մէճազի պուլուպ՝ եախօա տիկէր պապլարըն պազըլարընը մէճազ պուլուպ, սալթ 20ինճի պապըն թարիֆլէրինի հարֆի պուլույօրըլար իսէ, պէօլլէլլէրի հիւքմ էթմէյէնիյէթիմիլլեօգ տըր, անճադ ազալլի շունը տէյէպիլիլիլ քի պիզէ պէօլլէ քէյֆի պիր անախթար Վահի քիթապընըն մէճազլարընը աշամազ, վէ պու քէյֆի թէմէլ իւզէրինտէ գուրուլան պինա միւհէմ պիր պինա սալլըմազ: Պիզէ պիւթիւն Վահի քիթապը մէճազ վէ րումուզ իլէ տօլու օլուուղու իշիւն պու 20ինճի պապը անլէրտէն այըրըպ անըն թարիֆլէրինի հարֆի սայմազ՝ իլհամը տօղրու թէֆսիր էթմէք գաիտէլլէրինէ միւթապըզ տէյիլ տիր: Տիկէր պապլար-

տաքի բազամյար մէծաղի օլտուղու կիպի պու պիւն ըէնէ թապիրի տէ մէծաղի տիր։ Պինաէն ալէյս պու պապտաքի թարիֆին հարֆի թէֆտիրի իւղէրինէ թէէսիս օլու նան պիւթիւն պինա խայարի տիր։ Պու «պին սէնէյիք» միւտտէթին թարիֆին հարֆէն ալանլար, պիւթիւն Վահի քի- թապընըն թարիֆէրինի տէ հարֆէն ալ- մապա մէծաղու տըրլար։

Քրիստոսըն իքինճի զուհուրունա տաիր ճէրէյան էտէն պու պահսլարտա ալէլու- մուս պիր շէյ տահա ֆարզ օլունույօր քի՝ անըն տա թասհիհ էտիլմէսի վաճիպ տիր։

«Քրիստոս Նի՞չիւն թէքրարէն զուհուր էտէճէք տիր», սիւալընա, 1,000 երլլըզ է- յամտան էվվէլ զուհուր էֆքեարընը դա- պուլ էտէնլէրին վէրտիյի ճէվապըր ալ- թընտա ալէլուսիւս պիր ֆիքըր հաթըյօր, կէօյա քի Խնճիլին վազը, վէ ատէմլէրի իլզամ էթմէք թարիգի պու տիւնեայը խէլաս էտէմէյէճէք, քիլիսէ Խնճիլ վազը իլէ սիյասի ալէմի վէ թաիֆէլէրի խէլաս էտէմէյէճէք, լաքին Քրիստոս ճէլալ իլէ կէ- լիպ Երուսաղէմաէ պիր մէլէքիւթ դու- րարագ միւմինլէր ճիւմհուրու իլէ պու տիւնեայը խաարէ էթմէյէ պաշլայընճա, կէօ- րիւնիւր հուզուրունըն հիսս օլունուր շիա- տէթի կիւնահքեարլարը պիրտէն թէտիպ վէ թէլէֆ էտէճէք, վէ տիւնեա պու ուսուլ իլէ իսլահ վէ խէլաս էտիլէպիլէճէք տիր։ Պուն- լար տիւնեանըն կիթաիքճէ թէտէնի էթ- տիլինի, ֆէստտա վարարընը զանն է- տէրլէր։

Պու ֆիքըր Խնճիլին բուհունա մուվաֆըդ տէյիլ տիր։ Յիսուս քէնտիսի շիտտէթ տէյիլ, մուհապպէթ մէսլէյինի սէչմիշ տիր։ վէ Բապպըմըղըն թէմսիլէրինտէն էօյրէն- տիլիմիլէ կէօրէ, Ալլահ «ագըպէթ» էն սոն վէ էն միւհասիր չարէ տէյու Իպնի վահիտինի կէճտէրմէյի տիւչիւնտիւ։ «Խէլաս իյիւն Ալլահըն դուվվէթի օլան» շէյ՝ շիտտէթ տէյիլ Խնճիլ տիր։ (Բօմ. 1,

16) «Հայաթա վէ թագվայա միւթէպըղ- ճիւմէ շէյլէր պիլի իղլէթ վէ ֆաղիլէթլէ տալլէթ էտէնի պիլմէքլէ պիլլէ իհսան է- տիլմիշ տիր։» (2 Պետ. 1, 3) Ալլահ մու- հապպէթ օլտուղու հալուա, (1 Յովհ. 4, 8) Անըն էն պէօյիւք դուվվէթի մուհապ- պէթ տիր, (1 Կորն. 13, 13) վէ մու- հապպէթին էն պէօյիւք իղհարը Բապպը- մըղ Յիսուս Քրիստոս տըր, անըն խաչը տըր։ (1 Յովհ. 4, 9) Էկէր Քրիստոստա թէնէղիլ էտէն պու մուհապպէթ տիւն- եայը խէլաս էտէմէյէճէք իսէ, Էկէր տիւնեա իլզամ վէ իղնա թարիգիլէ խէ- լաս էտիլմէյէճէք իսէ, ատէմ՝ ատէմ՝ դա- լարապ վէ Ալլահ՝ մուհապպէթ դալարապ, պունտան տահա միւհասիր պիր Եօլ պու- լունմալ։ Վէ Խնճիլ վազընտան պաշլա պիր Եօլ իլէ տիւնեայը խէլաս էթմէյի տիւչիւնմէք թէճէտիւտիւն Եիւքէք վէ իլահի մանտընը թէնիլլ էթմէք տէմէք օլուր։ Շունու տա պիլլէթիւ քի, Խնճիլին վազը իլէ իլզամ էթմէք ուտուլ ֆիլվալը տիւնեապա մուվաֆիպ օլույօր։

Ճիւմի պիր տէ Բապըմըղըն իքինճի զուհուրընը Քիթապը մուգ տտտէտէն պիլլ նապըլ անլայօրըլ, անը իլզահ էտէլիւ։

Բապպըմըղ Յիսուս Քրիստոս պու տիւն- ետտա իքէն պիր թապըմ պէօյիւք վաա- լարտա պուլունտա։ Էվվէլա Վէրսիւրէ՝ Էվլաս Ուլլահ օլմալ, (Յովհ. 1.12) էպէպի հայաթա նաիլ օլմալ, (Յովհ. 6.54) հա- յիլի բահաթ պուլմըղ (Մատ. 11.28) վէ տաիլէ վաս էթմիշ տիր։ Պու վաալար տալթ քէնտիլի տիւնլէյէնլէրէ տէյիլ, ան- ճապ պիւթիւն տիւնեապա ճիւմէ տար- լարտա եաշլապճապ օլան ատէմլէրէ վէ- րիլմիշ իտի։ Լաքին պու վաալարըն իճրապը նա՞սըլ թէէմին էտիլէճէք իտի։ Պունու Քրիստոս ֆէնսի շախսի իուզուրըյա թէէմին էթալի։ «Թարիգ պէն իմ», «Ճիւնեանըն նիհայէթինէ տէկին պէն հէր վազթ սիլլին իլէ պէրապէրիւմ», «Պէն

սիզոտ գալըրըմ,» «Կիտէրիմ վէ սիզէ կէ-
լիրիմ,» քէլամարըլլա հէր ֆէրատէ կէ-
րիւլէճէք իշի քէնտիսինն շախսէն իճրա
էտէճէյինի խապէր վէրտի: Անըն իշին
պու կին կինահտան խէլաս պուլուպ,
Քրիստոսըն վատ էթտիյի կիպի պիր ա-
տէմ օլմաղը իւմիտ էտէն հէր քիմնէ պու
հալա ՏՈՂՈՒՏԱՆ, Քրիստոսըն շախսէն
քէնտիսինտէ իշլէմէսի իլէ նաիլ օլաճագ
տըր:

Քրիստոս ֆիլիսէյէ Տաիր տէ պիր թա-
գըմ պէօյիւք վատլարտա պուլունտու.
«էյ քիւլիւք սիւրիւ գօրգմա,» «Հալիյէ
գափուլարը անըն իւզէրինէ զալիպ օլմա-
յաճագ,» օ «տիւնեանըն սուլու» վէ «թու-
ղու» օլաճագ, մայա կիպի պիւթինն խա-
մուրը մայալայաճագ, պիւթինն տիւնեայա
պէշարէթի վազ էտէճէք տիր: Քիլիսէնին
պու իշտէ մուվաֆֆագ օլաճաղընըն թէէ-
մինաթը նէրէտէ տիր: Յիսուս տէտի «Պէն
սիզին իլէ պէրտպէր իմ,» «Իքի եա իւշ
քիշի պէնիմ իւմիմ իլէ հէր նէրէտէ ճէմ
օլուրլար իսէ, պէն օրատա անէրին օրթա-
պընտայըմ,» «Պէնսիզ պիր շէյ եափամազ-
պընըլ,» «Սիզի եթթիմ պրազմամ, սիզէ
կէլիրիմ:» Վէ ֆիլվագը կէլտի: Իըյամըն-
տան սոնրա անէրէ կէօրինտու: Քիլիսէ
եհհուտիլէր թարաֆընտան թէստտի կէօր-
տիւյինտէ օ անլէրէ կէօրինտու: Սաու-
ղա կէօրինիւպ անը տէօնտէրտի: Ներոն
քիլիսէյի թէլէֆ էթմէք իսթէտիքտէ օ
Յովհաննէսէ կէօրինիւպ անը վէ քիլիսէյի
թէէմին էթտի քի քէնտիսի շախսէն «շամ-
տանլար» արասընտա տօլաշըյօր, վէ քի-
լիսէյի խտարէ վէ իըշատ էթմէք իշին
տիրի տիր: Հալա պու կինետէք հէր պիր
հագիգի քիլիսէտէ Քրիստոս ֆենսի հու-
ղուրըյու, շախսէն հաղըր տըր: Քիլիսէ
պաշը Քրիստոս օլան պիր ճէսէտ տիր:

Լաքին Քրիստոսըն վատլարը պունուն
իլէ պիթմէմիշ տիր: Օ պիւթիւն իսննեա-
յա Տաիր պէօյիւք վատլար վէրմիշ տիր:

Քրիստոս Մէլէքիւթ Ուլլահը վազ վէ օ Մէ-
լէքիւթինն մէլիյի քէնտիսի օլտուղունը
իտտիա էյլէտի: Ալլահըն մէլէքիւթիւ պու
տիւնեանըն տիւլագի խտարէսի տիր վէ
պու մէլէքիւթ տիւնեանըն իւմիտի տիր:
Յիսուսըն վաղլարը վէ թէմսիլլէրի պու
մէլէքիւթինն չիմտիքի հալընըն՝ մուգատ-
տէմ վէ հաղըրըլը նէվինտէն պիր շէյ օ-
լուպ ապ մէլէքիւթինն միւքէմմէլ իզհարը
միւթազպէլտէ պիր վազթտա իճրա օ-
լունահաղընը կէօթէրիլլէր: Պու ալէմին
տիւլագի խտարէսինն քէմալը շու չիմտիքի
հալ օլամազ: Նէ ֆէրտլէր, նէ գալմլար,
նէ խսյր իլէ շէրրին ալագատը, նէ մատտէ
իլէ ռուհուն միւնասէպէթի պու եիւքսէք
մէլէքիւթինն հագիգի սալթանաթընը կէօթ-
թէրմէյօրլար: Տիկէր թարաֆտան պու
տիւլագի խտարէ զայրի մուայէն պիր սու-
լէթտէ տէվամ էտէճէք օլան պիր թէ-
պէտաիւ վէ միւթթարրա պիր տէվր տէ
տէյիլ տիր: Նիհայէթ սալահըն քեամիլ
պիր սուրէթտէ ճարի օլտուղու, վէ պիլ-
ճիւմլէ գուվվէթլէրին պու տիւլագի խտա-
լէյէ թապի պուլունտուգլարը պիր զէման
կէլմէլի տիր: Քրիստոս՝ Մէլէքիւթինն պէօյ-
լէ պիր զէմանը կէլէճէյինի վէ պունը օ
մէլէքիւթինն մէլիյի մագամընտա ֆենսի-
սիլին կէթիրէճէյինի խապէր վէրտի:
Մէլէքիւթ Ուլլահ պիր թօխում կիպի,
մայա կիպի, քէմալա տօղրու իլէրիլէյիպ
էնճամ պիր նօվթայա եթթիլէճէք տիր,
քի անտէ պու թէտարիք միւտաթի պի-
թիպ՝ մէլէքիւթ քէնտի հագիգի ճէլալ վէ
գուվվէթիլլէ զահիր օլաճագ տըր: Վէ
պունը իճրա էտէճէք օլան մէլիք քէնտիսի
տիր: Վէ իշթէ Քրիստոս պու միւնասէ-
պէթլէ տալի թէքրար կէլէճէյինի թէէ-
քիտ էյլէտի: Օ ֆէրտին քէմալընտա շախ-
սէն հաղըր պուլունտուղու վէ քիլիսէնին
հայաթընը շախսէն իըշատ էթտիյի մի-
սիլու, Մէլէքիւթ Ուլլահը իքմալ էթմէյի
տէ շախսէն իճրա էտէճէյինի վատ էյ-

լէտի : «Իպն իւլ ինտան ճիւղէ մէկքլէրլէ պէրապէր քէնտի ճէլալիլէ կէլտիլի զէման ճէլալինին թախթը իւզէրինտէ օթուրաճադ տըր,» (Մատ. 28.31) վէ պու կէլիշ շէրլի իլէ խայր արատընտաքի մուհաւրէպէյի պիթիլիլէրէ, (Մատ. 25.31—46, վէ սաիրէ) խայրըն էպէտի զաֆէրինի իճրա էտէճէք : (Վահի. 21. 22—27) Քրիստոսըն քէֆարէթի իլէ թէտարիք օլունտն խէլաքը եանի թէճէտալտիւն մագսէտինի հէմֆէրտտէ հէմ տէ ճինտտէ իքմալ էտէճէք, (1 Կորն. 15 25—27) վէ հաթթա ղուհուն մատտի ալէմ իլէ օլան ալագաւընը տողըտաճադ տըր (Բօմ : 8. 18—21, Վահի 20, 1.) :

Յ. Գ. Գ.

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷ՞ ՄԻ ՄԻՒՍԱԼԱՀԱ ՄԸ

Պու կիւն վաթանըմըլ իչիւն էն դիյա. տէ հայաթի սիւալ պու տըր : Պիւր տէվլէթ ալէյհիմիլաէ իլանը հարպ էյլէմիշ, վէ հարպա տա պաշլամըլ տըր : Իմաի պիլ պու հարպա իշթիլաք մը էտէճէյիլ, եօգուս միւտալահա՞ մը թալէպ էտէճէյիլ : Բիճալը սիյասիյուն արատընտա պու խուտուտա իքի էֆքերար ճարի տիր, պաշլըլար «Մուհարէպէ էտէլիմ», պաշլալար իսէ «Միւտալահա էթմէքլիք պիլիմ իչիւն տահա խայրը տըր տէյօրլար : Մուհարէպէ թարաֆտարանընըն ալիլիլէրի շունլար տըր, իթալիա միւլքին պիւր գըտընը զապթ էթմէք թէշէպալիւտիւնտէ պուլունուր իքէն պիլիմ պիլա մուհարէպէ անը թէրք էթմէմիլ հայսիյէթ ի միլլիյէմիլէ մուղալիլ տիր : Էյեր ֆիլվալը օ գըթատան կէշէճէք իսէք պիլէ, մուհարէպէտէ մաղլուպ տիւշալիք տէն սօնրա վալ կէշմէք տահա շէրէֆլի տիր : Քիմ պիլիլ, մուհարէպէտէ տէվաւմ էաէր իքէն՝ էյրօփա փօլիթիյատընճա էօյլէ թէպէտալիւթ վուպու պուլապիլիլ քի, պիլ մաղլուպ օլմադտան իսէ դալիպ օլուրըլ վէ միւլքիմիլ էլիմիլաէն կիթմէպ :

Պունտան մատա մուհարէպէսիլ թաւրապլուսը Ղարալը թէրք էթմէք, միւլքիմիլաէ կէօզիւ օլան պաշլա խաաթմիլքիմիլին աղըզլարընը տալանտըրըր, նիհալէթ անլէր տալի ալէյհիմիլաէ մուհարէպէ աշապիլիլ :

Միւտալահա թարաֆտարանը իսէ՝ իստիա էտիյօրլար քի, պու մուհարէպէտէ դալիպ ղմագլըլըմըլըն իհթիմալի փէք ալ տըր, զիւրա պու պաշլըճա պահրի պիլ մուհարէպէ օլուպ, պիլիմ տօնանմալը տալի էլան միւլքէմիլ պիլ հալա եէթիշմէմիլ օլարապ, պէօյլէ զայր ի միւտալի գուվլէթ իլէ մուհարէպէյէ կիլմէք քեարը աղիլ տէյիլ տիր : Խուտուտա քի՝ նատըլա էլրօփա տէվլէթլէրի արատընտա միլթթէհիտլէր պուլափտըլըմըլ սէպէպտէն, պու մուհարէպէտէ իթալիա իլէ պիլ ետընըլ օլրաշմադա մէճալուր օլաճաղըլ : Վէ շայէտ մուհարէպէյի ուղաթմալլէ պաշլա տէվլէթլէրին իլէ գարըշմալընա եօլ աշլուս պիլէ, խարիճտէն օլան պու միւտալահա պիլիմ խայրըմըլա տէյիլ պէլքի զիյանըմըլա, իհթիմալ քի մէմլէքէթին թագսիմիլէ եօլ աշապիլիլ : Պու կիւն էթրաֆըմըլա պուլունտն պէօլիք քի չիւք հէր տէվլէթին պիլիմ միւլքիմիլաէ կէօզիւ օլաւղունտա շիւպհէ ճաիլ տէյիլ տիր : Շու հալաէ հէր իքի ճիհէթտէն զիյանըմըլ միւլթթէմիլ պուլունտուլու պիլ սըրաւա կէօզ զըզընըլըլ իլէ մուհարէպէյէ կիլիլաէք ճաիլ օլմալ : Սուլ թարաֆտարանընըն պիլ միւթալաւալ տա շու տըր քի, շիմալքի միւլքիւլաթըն պէլլի պիլ սէպէպի պիլիմ տալիլի տիւզէնիլգլիլիմիլ տիր : Մէքրութիյէթ իլան օլունալլտան պէրու հալա խաալէի տալիլիյէմիլ թապիլի պիլ հալա գօյուպ աղալի իլէրիտէն գուվլէթլէնէմէալիք, իմալ տալիլաէ զաաֆ, տըշարտան սուի զանն, շու հալա քէյիլիլէթլէր թահթընտա սօնու պէլլիլ օլան պէօլիք պիլ մուհարէպէյէ

կիրիշմէք պէօյիք պիր եանլըշ օլումադ տըր : Փարլամէնթօ պու կիւնլէրտէ պու իքի մէպէքլէրին պիրինտէն պիրինի մէմլէքթ իչին ինթիխապ էտէճէք տիր : Պիղարգու վէ իւմիտ էտէրիզ քի միւսալահա մէպէյինի ինթիխապ էտէճէք տիր :

1909տա Պօնա-Հէրսէքին իլհազը մէսէլէսինտէ Ինկիլթէրտա , Պրանտա վէ Բուսիտ պու մուամէլէնին Պէրլին ահանա-մէսի գարարընա մուղայիր օլտուղունը պիլպէյան, Ալթիթրիանըն պու մուամէլէսի ալէյհինտէ չէտիտէն փրօթէթօ էյլէտիլէր : Միւնադաշա պիր միւստէթ տէվամ էթտի : Պիր կիւն Ալմանիտ հիւքիւմէթի Ս. Փէթէրապուրկատրի սէֆիլի հէտիլլէ Բուսիտյա խապէր վէրտի քի 24 տաթա գատար պու Պօնա-Հէրսէք տապալնտան վազ կէշմէլէրտէ Բուսիտ հուտուտունա տաքէր սէվգ էտիլէճէք տիր : Պուրատա իւշ պէօյիք տէվլէթլէրին նամուսը թէհիքէտէ խի : Լաքլին Բուսիտ մուհարէպէյէ հազըր տէյլ խի . Ինկիլթէրտա տանն մասը մէյաանը մուհարէպէտէ պիր իշ կէօրէմէյէճէքտի , պինաէն ալէյ պու իւշ տէվլէթլէր չիւպհէլի պիր մուհարէպէյէ կիրմէքտէն խէ մէսէլէնին թէրքինի վէր . մէյէ մէճպուր օլտուլար , Պօնա-Հէրսէք իլհազ էտիլտի : Տէմէք տիր քի պիր տէվլէթլին նէթիճէսի չիւպհէլի պիր մուհարէպէյէ կէօզ գըղղընլըղլէ տիլըմապընտան խէ , իհթիյաթլէ կէրի չէրիլմէսի տահա ղիյատէ ոզիլանէ պիր մէպէք տիր : Շու պիր խուտուսը տալի խաթըրըլտա սազլամամըզ վաճիպ տիր քի, էկէր Տօզ . Բիգա թէվֆիգ պէյին կէշէն կիւն Փարլամէնթօ տա ինթար էթտիլի կիպի՝ պու կիւն Էվրօփանըն պիլզէ գարշը գայատըզ պուլունմասը , Էվրօփանըն թէրտագըլյա տըմ էթմիշ պիր միլլէթի էօրսիւրմէյէ գալգմասը նէթիճէսի տէյլ տէ , ասըլ սէպէպ «պու մէմլէքթտէ մէչութիլէթ օլմամասը խէ» պու կիւն պիլգիմ իւք վազիֆէմիլ տալիլի խարէմիլի իսլահ էթմէք տիր :

Պու կիւն էյէր պիլ չիմսիքի միւղա-յազա իչինտէն նամուսը պիր սուրէթտէ չըղըպ պիւթիւն գուվլէթիմիլլէ վէ ճիտաէն մէչու թիլէթի տալիլտէ թաթպըզ էթմէյէ շալըչըրտա , էթրաֆըմըլտա պուլունտան տիկէր տիւշմէնլէրիմիլլին թէար-րուղաթընըն էօնիւնի ալապիլիլլէ : Պու միւնտաէպէթլէ էօյրէնէճէյիմիլլէն մուհիւմ տէրալէր շու աթիտէքիլէր օլտա կէրէք , 1. Սուլհը թէէմին էթմէնին շարթը մուհարէպէյէ հազըր օլմազ տըր : 2. Մուհարէպէյէ սալթ թօի թիւֆէնկ իլէ տէյիլ , էն էվլէլ տալիլի իսլահաթ վէ իթթիհատ իլէ հազըր օլմազ կէրէք տիր : 3. Օրտու վէ տօնանմա պիրլիքտէ իրմալ էտիլլէլի տիր : 4. Գուվլէթիմիլլ տիւվլէլի սալիլէյէ րաղմէն տէյիլ , տնլէր իլէ միւթթէֆիդէն իլլէմէքլէ թէէմին էտիլլէր : Պաշ-գա պիր միւնտաէպէթլէ տէտիլիմիլ կիպի, էյէր Թիւրքիտ Էվրօփա մէպէլինէ մուխալէֆէթն գուվլէթ վէ սաթվէթ կէօսթէրմէք մէմուլ էտէրտէ , պու չէյ մէմլէքէթիմիլլին մութըպ խարապընա պատի օլուր : Էվրօփատա պու կիւն իքի հէյէթը միւթթէհիտէ վէ իքի մէպէք վար տըր : Հէյաթը միւթթէհիտէ իթիլաֆ վէ իթթիհատը միւսէլլէտէ տիր : Պու միւնտաէպէթլէ Էվրօփա իթթիհատալընըն պիրինտէն պիրինտէ տալիլ օլմազ թէճըրպէսինէ գալըրլամամըզ րաղմ տըր : Քէզալէք պիր սուլհ վէ մէտէնիլէթ մէպէյի պիր տէքէյֆի օլան թէտըրուզ մէպէյի վար տըր : Իթալիանընքի սօնրաքի նէվտէն տիր : Պիղտալիտա պուլըլտատան պիրինճիլինի իթթիլտալ , սնա թապի օլանլար իլէ իլթիլաք էթմէլիլլէ :

Պու մուամնանըն միլլի չէրէֆիմիլլէ մուլաֆըզ պիր սուրէթտէ հալլ օլունմասը , պիլլիմ միւճէրըպ րիճալը սիյա-սիյանումըլա տիւշէն պիր վազիֆէ տիր : Անլէր Էվրօփա գապիլնէլէրիլլէ իթթիլարէ էտէրէք պունա պիր Էօլ պուլապիլլէրէր :

ԱՆՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Մուհարեպէսէն տէրս — Սիւնիքի-
քրդն մուսալիքներնտէն պիւրիսի չէօլէ
եազըյօր, «Ասրը հազըրն տէրսօգրաթարը
(Սօսիալիսթներ) իթալիաննն պու հազգսըզ
ֆիլիսինն նի՞չիւն վուգու պուլտուղունը
սիւալ էտիյօլլա՞ր մը: Նի՞չիւն իթալիա
մէյտանա պիւր ալէվ գօփարաւ վէ պիւ-
թիւն տիւնեայը պիւր պէօյիւք եանիլն
թէհլիքէսինէ մարուզ գըլտը: Սէպէպ
թիւրքիաննն թարապուսը Ղարապտա օլան
մէնաֆիլիսի մուհաֆազա էթմէքտէ աճըզ
տէյիլ մի խոի: Վագաա թիւրքիաննն օր-
տուսու փէք ալա պիւր հալ ու հէյէթտէ
տիր, լաքին տէնիզաէն էօթէտէ արագիսի
պուլունուպ տա, օրտուսունը քէնտի սա-
հիլէրինտէն էօթէյէ նազլ էթմէք վէսաի-
թինտէն մահրում օլան պիւր աէվէթ լա-
զըմ օլան տէրէճէտէ սիւհաշլանսըլ ատա
օլունամազ: Պունտան ալաըզըմըզ տէրս
շու տըր, եանի քէնտի միւլքիւնիւ եա
քէնտիսի մուհաֆազայա մուգթէտիր օլ-
մայան պիւր տէվէթ ասայիշի ումումիյէ
նօգթա ի նազարընտան պիւր թէհլիքէ
մէնպար տըր: Պիւթիւն միլլէթին հագի-
դաթէն թէհաֆիւզի պիւր գուվլէթէ մա-
լիք օլմասընա չալըչպ, օ գուվլէթ իլէ
պիւթիւն Պրիթանիա իմիէրաթօրլուղունը
մուհաֆազա էթմէյէ սայ էտէնլէրի Սօ-
սիալիսթներն թագպիհ էթմէսինտէ նէ՞
մանա պուլունապիլիք: Իշթէ թիւրքիաննն
քէնտի քէնտիսինի մուհաֆազայա մուգ-
թէտիր պուլունամամսը եիւզիւնտէն մու-
հարէպէ զուհուր էյլէտի: Վէ էկէր Ալմա-
նիա Ֆրանսայը քէնտի հուգուգունու մու-
հաֆազայա զայր ի մուգթէտիր պիւր հալտէ
պուլտա խոի, օ զէման տիւնեաննն հալը
նէ՞ օլուր խոի:» Պու միւնաստէպէթլէ Սիւնի-
քիքր՝ պաշ մէգալէսինտէ շու սուրէթլէ
պէյանը էֆքիար էտիյօր. «Տիւնիաննն
ասայիշինի հըֆզ էթմէք իսթէյէն պիւր

տէվլէթ՝ մուհարէպէյէ հազըր պուլունամազ
եախօտ քէնտի իսթիհքեամլարընա էյի
մուգայյէտ օլմազսա, ինսանլարտա թապիի
օլան՝ քէնտիլէրտէն զաիֆլէրէ թէարրուզ
էթմէք հիսսինի, պու գայասըզըզըյէ քէն-
տի ալէյհինէ ույանտըրըր, պու իսէ սիւ-
լազ նօզթա ի նազարընտան պիլէ տօղրու
տէյիլ տիր: Պազըլար տիւնեայը պէօյիւք
պիւր Կիրակի մէքթէպի զանն էտէրլէր,
լաքին պէօյլէլէր պիլմէլի տիրլէրքի, քէնտի
քէնտիլէրինի մուհաֆազայա հազըր օլմա-
յանլար իշիւն պու տիւնեա թէհլիքէլի
պիւր մահալ տըր, վէ մութլազ թէարրու-
զա մարուզ օլաճագլար տըր: Պու տիւնեա-
սա էմնիյէթ վէ ասայիշ թարիգի, գուվ-
վէ ի մատտիյէյէ մալիք օլմագտա տըր:

Իրալիա վէ Իրթիհասը Միւսէլլէն.
— Պազըլարըն զաննընճա իթալիաննն թիւր-
քիա ալէյհինտէ իլանը հարպ էթմէսի
իւզէրինէ իթթիհասը Միւսէլլէստէքի մէվ-
գիի չիւպհէլի պիւր հալ ու հէյէթ քէսպ
էթմիշ տիր: Խուսուսա Վիէննաստա Հէր
Մաքսիմիլեան Հարտէն՝ Ալսթրիա Մաճա-
րիսթան Հարպիյէ նազըրը, վէ սաիր մէ-
մուրլար տա հազըր պուլունասուղու հալտէ՝
պիւր նութգ իրատ էսիպ, իթալիաննն
իթթիհասը Միւսէլլէստէ գալմասը ճաիլ
օլմատըզընը խոտիա էյլէմիշ տիր: Ալմա-
նիա վէ Ալսթրիատա պաղը զազէթալար
տախի պու ֆիքրի թէէյիտ էյլէմիշլէր տիր:
Լաքին պազըլարըն էֆքեարընճա պու թէք-
լիֆ անճագ պիւր նիւմայիշ օրուպ, պիւր
թարաֆտան Ալմանիաննն թիւրքիա իլէ օ-
լան տօսթլուղունը թէէքիտ էթմէք, վէ
տիկէր թարաֆտան իթալիա իւզէրինէ
տահա զիյատէ թէէսիւր իլլէթմէք իշիւն
պիւր մանօվրատան իպարէթ տիր: Հէրը
Մ. Հարտէն հաթթա Ալմանիա իլէ Ֆրան-
սա արասընտա պիւր մուհարէպէ իհթիմա-
լընըն արթտըզընը տախի տախի խապէր
վէրմիշ տիր:

Չին ուշանորոյ . — Կէշէն հափթա Չինմաչինտէքի իսեան հազգընտա խապէր վէրիւմիլիաի : 0 հարաքէթ էլան տէվամ էթմէքտէ տիր : Պու իսեանը Չին հիւքիւմէթի շմէնալքէրլէրին հիւքիւմէթէ մուլ էտիրլէսի , վէ էճնէպի իսթիգրազա գօնուլան շարթլար ալէյհինտէ պիր նիւմայիլ տիր տէյու կէօթէրիյօր . լաքին պիղզաթ ապրլար՝ պունըն մէրքէզի հիւքիւմէթ , եանի Մանչու սիւլալէսի ալէյհինտէ պիր իսեան օլտուլանը իտաիա էտէրէք էճնէպիլէրի թէէմին էտիրյօլար , պէլքի տէ հազիգաթ ը հալ սօնրաքի տիր : Շիմսիքի գրալ վէ տնըն վէքիլի իտարէ ի մէլլուլթիյէթի թէէսիա էթմէքտէ իհմալ պուլունարագ , մէմլէքէթ իշինտէ սու ի իտալէնին տէվամընա մէյտան վէրմիլ տիրլէր . վէ էհալի՝ խուսուտա միւթէալլէմ սընֆ ճափօնիանըն թէճրիպէսինտէն իպրէթ ալարագ , վէ 'Կարալ թէսափլուրաթընը նէչր էտէն քիթապլար օգույարագ՝ իսթիպաուտ ալէհինտէ ուշանազաուտ տըրլար : էհալիւնին Մանչուլար ալէյհինտէ իշթիքեալարը տէհրլէրտէն պէրու տէվամ էյլէմիլ տիր : Պու սիւլալէ 176ի տարտան պէրու Չին էհալիսինի էպմէքտէ օլմուլ տըր , վէ պիր գալ սէնէաէն պէրու իտարէ ի մէլլուլթէ վտա օլունույօր իտէ տէ , իճրա օլունմույօր , վէ բէսի քեարտա օլան սընֆ պիւթիւն մէմլէքէթտէ էհալի արապընտա զահիւր օլան ինթիպահ ը ֆիքրէյէյի կէօրմէմէք իշին կէօղլէրինի գափամըլ տըրլար : Հալ շու քի պու կիւն էհալի պիր չօղղալթար , քիթապլար օգույարագ , եէնի պիր հալաթ ը սիյասիյէյէ ուշանմալտա տըր : Պէլքի ճափօնիալլըրըն զանն էթաիլի կիպի , պու իսեան տաիի եագընտա պատարըրլապիլըր , լաքին պու եէնի Չինլի հարաքէթի նիհայէթ մուվաֆֆաղ օլտաղ տըր : Թալլիզըն հարալի մուլապիլինին էֆքեարընճա Չինտէքի իսեանը մուվաֆֆաղ իյէթլէ պատարապիլմէքլիք իւլ

շարթա մէնութ տըր , 1. հիւքիւմէթին Փէքին-Հանքօ շմէնալքէր խաթթընը էլինտէ հըֆլ էտէպիլմէսի , 2. իսեանըն պաշգա վիլալէթլէրէ սիրաէթ էթմէմէսի , 3. Պու պրաուտ օրտունըն տատըղ պուլունմաը : Չին հիւքիւմէթի իւլ մէրքէպտէ ճէպիսանէ մէրքէզլէրի թէէսիա էթմիլ օլուպ , տալլար պունլարտան պիրինի եանի Հան-էանկ ճէպիսանէսինի , վէ Վուչանկ տարալ իսանէսինի էլէ կէշիրսիքլէրի իշին էֆէյի պիր զուվլէթ իլէ իլէ պաշլամըլլար տըր : Վէ լաքին էկէր մէգքիւր իւլ շարթլար իճրա օլունուրա հիւքիւմէթին իսեանը մուվաֆֆաղ իյէթլէ պատարապիլմէքլի մէմուլ տըր :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԳԻԹ. ՄՈՒԳԱՏՏԻՍ ՍԱՆԱՇԻՆ ԳԻՒՍԲԸՍ ԳԸ ՏԸՐ

ԱՆԸՆ ԹԱՐԻՆԻՆԻՆՏԻՆ ԵԼԷԱՍԵԿԹ

ՎԵՐ. Թ. Թ. ՇՈՆՈՒԷՅ, ՍԱՄԱԳՈՎ, ՊՈՒԼՆԱՐԻԱ

2.

2. Հիշ պիր ֆիքապ պու գաւսար շէսիս հիւճիւմիլէրէ ճալանմամըլ ճըր , պու ճա աւըրն աճաիպ ղէ հալաթի պիր գնլիլլէրէ մալիֆ օլսուպուլու կէօսքէրիւր : Գիթ. մուգտատէսի մահվ էթմէք իշին իլք թէշէպալիսին թարիֆինի պիղզաթ Գիթալ մուգտատէստէ , եէրէմիա 36նճը պապտա պուլալուլ : Օրաուտ օգույօրուլքի. Յուգա մէլիլի Եօթքիմ՝ փէյլամպէրին սէօղլէրինէ զաղապլանըպ , մուգտատէս թուամարը փարչարայտուլ աթէշէ աթաը : Մէլիք՝ պունըն ճէլաաընը տէրհալ չէքաի : Յուգա հիւքիւմէթինին էն սօն մէլիքլէրինաէն օլուպ , էսիր կէօթիւրիւլտիւ , վէ սալթանաթ ը քէնսի իլէ պէրապէր մահվ օլտու : Թէքրար , Խրիսթիյանըրգ տէվրինտէն 100 սէնէ էվլիլ հաշալըպ տա «Տիվանէ» թէսմիլ օլունան Կիւնճիւ

Անտիպոս՝ Եկեղեցիներուն ինթիզամները ալմադ իչին, պուլապիլտիյի պիւթին Քիթապը մուգատտէսլէրի թօփլայըպ հազարըսը: Գրիստոստան 303 սէնէ սօնրա իմիէրաթօր Դիոկլատիանոս՝ ճիւմէ Քիթապը մուգատտէսլէրին աթէշէ աթըրմապընը հմր հտէն պիր ֆէրման չըգարտը: Ալէվլէր սէօնտիւ, լաքին Քիթապը մուգատտէս մահվ օլմայըպ հաշատը: Պուֆէրմանտան 25 սէնէ սօնրա աշնի Դիոկլատիանոս քէնտի թախթընը թէրք իլէ Տալմաթիայա կիտիպ օրատա պիր պաղչէտէ գապապ կէթիշտիրմէյէ մէնպուր օլտու: Իմիէրաթօր Գօնսթանթին՝ Գայսէրիյէ Եպիսկոպոսը Եւսեփիոսա՝ հալտըզը թիրշլէր իւղէրինտէ Քիթապը մուգատտէստէն 50 նուսիս հազարմասընը հմր էյլէտի, վէ հէր Կիրակի կինիւնտէ օգունմադ իչին քէնտի փաթիթաթը օլան Խաթանպօլտաքի քիլիսալարա պունտան պիրէր նուսիս թէվզի էյլէտի:

Էլեւվմ տիննհատա հէր հանկը պիր շէհիրտէն զիյատէ Լօնտրատա Քիթապը մուգատտէս թապ ու նէշը հտիլիր Լօնտրատա պիլէ, Քիթապը մուգատտէսին Ինկիլիզէ թապը Բօմա քիլիսասընըն էմրի իւղէրինէ սաթըն ալընըպ հազըսը: Լաքին անըն պիրինճի թապընըն իշթիրասընա գուլլանըլան փարա՝ իրինճի պիր թապըն նէշրինէ սարֆ օլունտու, վէ Քիթապը մուգատտէսին ալէնէն իհրազը՝ անճազ անըն տահա զիյատէ վիւսաթլէ նէշրինէ իըտմէթ էյլէտի: Պէօլիք Փրանսըզ միւնազգիտլէրտէն Վօլթէր՝ «Խրիսթիյանըզը թահրիր վէ իպգա իչին հէր նէ գատար 12 ատէմլէր (շայիրտլէր) իճապ էթտի իսէ տէ, անը մահվ իչին պիր աւտէմին քիֆայէթ հտէր իտիյինի իսպաթ հտէճէյիմ», աւշու իֆթիլար էյլէտի, վէ պիղզաթ պու մագսէտի մէվզի ի իճրայա գօմայա թէշէպպիւս էյլէտի, լաքին Խրիսթիյանըզ ալէյհնտէ էն շէտիս վէ քէսկին հիւճիւմլէրինի թապ էթտիլտիյի աշնի

մաթպաա՝ քէնտի վէֆաթընտան սօնրա Քիթապը մուգատտէս թապընա իսթիմալ օլունտու: Ինկիլթէրրանըն պէօլիք սինսիզ միւլէրրիսի Կիպպըն՝ քէնտի զէքէասընը Խրիսթիյանըզը մահվ էթմէյէ սարֆ էյլէտի իսէ տէ, վէֆաթընտան սօնրա պիղզաթ քէնտինին խանէսի Քիթապը մուգատտէս տէփօսը հալընտա գուլլանըլա, էմլաքընըն պէօլիք պիր գըմընըն իրատը շու նէֆրէթ էթտիյի Ինճիլին նէշր վէ թամիլինէ սարֆ օլունտու: Վօլթէր վէ Կիպպըն չօգտուն վէֆաթ էթմիշ տիրէր, լաքին Քիթապը մուգատտէս հալա հաշայօր՝ պէօլէճէ Քիթապը մուգատտէսին պիղէ տէտիյի կիպի, Ալլահ՝ աւտէմին զաղապընը պիլէ քէնտինի թէմճիտէ գուլլանմըշ տըր:

Ալլահըն քէլամը ալէյհնտէ մախաթէֆէթ աուրմամըշ, վէ քիզպին փէտէրի օլան Շէյթանըն գուլլէթի զէմին իւղէրինտէ պապի զալսըգճա տուրմոյաճազ տըր: Անըն տիւշմէնլէրի էվլէլճէ օլտուլունտան զիյատէ գուլլէթլի, զէքի վէ չօգ տըրլար: Անը մահվ էթմէք իչին անլէր աթէշ վէ հա հիճվ գուլլանմագտուն իսէ, անըն իտտիալարընը թէքզիպ՝ վէ նուֆուզօնը գըրմադ իչին կէօյա ֆէննի թէնգիտ ուսուլարընա միւրաճաաթ էտէրլէր, վէ պու հօլտա չօգ քիմէլէրին իմանընը սարաթթմըշ տըրլար: Հալ շու քի անըն հազիգաթը ալէյհնտէ շէհատէթ իչին միւնազգիտլէրին միւրէճաաթ էթտիլէրի իլլէր, Էանի իլմի թէվարիլիս, իլմի լիսան վէ խուսուսա ասարը աթիզէ իլմի, անըն միւտաֆաասը իչին էն գուլլէթլի տէլիլլէրի իրաէ հտիյօրլար:

Հիշ պիր քիմնէ տիւշիւնմէսին քի՝ Քիթապը մուգատտէսին սըհհէթի ալէյհնտէ վուգու պուլան պու էն սօն վէ էն շէտիս հիւճիւմլէր տէ սէլէֆլէրինտէն զիյատէ մուլաֆիֆագիյէթէ նաիլ օլտաճազ տըր: Ալիմլէրին հիւճիւմլէրի իմփէրաթօլլարըն աթէշլէրինտէն, վէ միւս-

Թէհլիլէրին հիմնէրինաէն զիյաատէ միյէս-
սէր օլտառյաճագ. ալը : Պիր մուհարրիբ
փէք միւհապալ օլտառյ շու եօլտա պէյսն
ը Էֆքեար էտիյօր : «Էյէր շու քիթապըն
գուսուրունը կէօթէրիպ անը ճէրհ էտէրէք
օրթատան դալարմագ իչին պու գա-
տար տէֆալարճա Թէշէպպիւսաթտա պու-
լունմագ լաղըմ կէլիյօր խէ, տէմէք օլտր
քիօ՝ աճաիպ էլաաֆա մալիք պիր քիթապ
ալըր : Ինճիլի շէրիֆ պիր մաաալ օլմուշ օլ-
տարը չիմսիյէ չօդաան անըն իչի պիթմիշ
իտիւֆիթապը մուգատտէս բույալարվէ խա-
յալարաան իպարէթ օլմուշ օլտա խաի, մա-
բուղ օլտու զուօ գատար Թէհլիլտաթ աթէ-
չինէ ապա աալանմառյաճագ իտիւ Ասրլարըն
էն քէսրին Թէհլիլտաթը անճագ կէմինին
Թէքնէպինէ եափրշմիշ օլան յիթիսեայը
գաղըմաղա, վէ էն չէտիա Թէտպիգաթը
անճագ բուհըն գըլըճընտան փաղը սիլէյէ
իւրամէթ էտէր : Սկէպաիկ հիւճիւմէրինէ
1800 սէնէ պէրտէվամ հէտէֆ օլտուլու
հարտէ էլանօ պաղի գալըն ալըր : վէ
չիմսի անը մահվա չալըշմաղըդ ուֆագ
միւ չէքիճի իլէ Մըսրըն էհրէմէրինի հէամ
էթմէյէ Թէշէպպիւս էթմէք կիպի ահ-
մաղ ճաղընա պիր իշ տիր : Տիմսիլէր էօ-
լուր, լաքին պու Քիթապ տահա եռալյօր :
Միւթմէհլիլէր չիչէք կիպի սօլար վէ օթ
կիպի գարուրըր, լաքին պու Քիթապ
անլէրին մէղարըրը իւղէրինաէն ֆիւթիւ-
հաթմէ իլէրի գօշար, վէ անըն սահիֆէ-
լէրինաէն նուրանի հարֆլարը եաղըմըշ օ-
լան շու իպարէյի օգուրըլ : «Օթ գու-
բուր, չիչէք տէօքիւլիւր, լաքին Ալլահը-
մըղըն քէլամը իլէլէպէտ պաղի գալաճագ
ալըր : »

3. Հիւ պիր իիքապ պու իիքապըն
ևաւիսըղը կիպի գալմիւսըն հալաքընը
քէաթիյէ, քէշվիգ վէ քէրքի էյիէմէմիշ
սիր, պիւնաէն ալէյի պու իիքապ գալմ-
իւրըն Բապպը օլան գաքսան առառը
Էրմիշ օլմալը սըր :

Պաշգա տինլէրին տէ քէնտիլէրէ մախ-
աաա մուգատտէս քիթապլարը վար ալըր :
Պաշարըն ճիւմէսի տէ այնի տէրէճէտէ
Ալլահըն քէլամը՝ մը ալըրըր : «Ալլահ մէյ-
վէսինաէն թանրըր» : Անլիլին մէյվէլէրի
նէ՞ տիր : Գօնֆիւկիտըն թալիմաթ ման-
ղումէսի՝ 2,300 սէնէ զարֆընտա գատըն-
լարը օ մէվգիի հաղիւտէն Թէրֆի, մա-
սալարըն զարիմանէ գաթլընը մէն, թալիմ
ա Թէրպիլէնին ումումիլէշմէսինի Թէէմին էյ-
լէտի՞ մի, եախօս մառտի, աղլի վէ ալաղի
ճիհէթլէրտէ օ զէվալը գալմը Չինլիլէրի
Խրիսթիյանըղըն սէվիյէսինէ չըգարապլի-
տի՞ մի : Հինտիսթանըն Վիսալը պիր սէտտի
գալի իլէ էհալիյի եէքաիկէրինաէն Թէֆ-
րիպ էտէն օ միւղմին գաւսք պէնալէրինի
գըրալ՝ մը : Անլէր՝ չօճուգ իքէն աուլ օլան
սիւրիւ սիւրիւ գարըլարը զէլիլ էտարէթ-
տէն, նէվմիա խէճալէթտէն խէլաա էյլէտի՞
մի : Տուլ գարըլարը եաղմագ գապիհ ա-
տէթինէ՞ Պրահմինլի՞ք մի եօղաա Քիթապը
մուգատտէ՞ն մի պիր նիհայէթ վէրտի : Հին-
տիսթանաա գօլէրա վէ թառնըն իսթիլարը-
նա փուլթիլէրէսթլիք պիր հուսաաա գօմագ
իւղիլէ գալախտի սըհհիյէ վաղ էտէպիլաթի՞
մի : Պու միւհէյիւպ աֆէթլէր՝ նի՞չիւն տաի-
մա Խրիսթիյան օլմայան տիյարըրտա տէհ-
չէթլէ զուհուր էտիյօր : Պառտա, Չարտուլթ
եախօս : Գօնֆիւկիտըն միւրիալէրինաէն
իլմի տէրա քիթապլարը եաղմըշ օլանլար
նէրէ՞տէ ալըլէր : Քէնտի թահալիլինի Քի-
թապը մուգատտէն վաղըթաալըլտ Թէն-
վիր էտիլմիշ օլան տիյարըրտա իքմալ
էթմէմիշ պիր ալիմ նէրէ՞տէ տիր : Հին-
տիսթանըն փաթէնթ իտարէխանէսի նէ-
լէ՞տէ տիր : Չինլին շմէնտիֆէրլէրինի քիմ
ինչա էթտի : Խրիսթիյան գալմլար կէօն-
տէրմէտիքճէ, նի՞չիւն Խրիսթիյան օլմայան
տիյարըրտա խաթթախանէլէր, աճէղէ-
խանէլէր վէ հաթթա միւթէֆէնինն տօղ-
թօլլար պուլունմալօր :

Աճէպա նի՞չիւն Խրիսթիյանըլ վէ Քի-

Թապը մուգատուէս ստիմա պէրապէր կիտիյոր: Էլհատը, նի՞չին պիւթիւն տիւն-եատա, Բիթապը մուգատուէսին օգու-նուլուպ էվամիրինէ իթաաթ օլունաուլու նիւպէթտէ, նիսվանըն մէվգիի եիւքսէ-լիյոր, չօճուղլար քէսպի էհէմմիյէթ է-տիյոր, ինսանիյէթ թէալի էտիյոր, ա-տալէթ հիւքմրան օլուպ, ուխուվէթ թէամմիւմ էտիյոր, խալրիսահլըդ վէ թա-լիւմ ու թէրպիյէ թէչվիդ վէ մուհապ-պէթ հէր թարաֆտա թէէսիս էտիլիյոր:

Տախմա ալամէթ ի զաաֆ օլան էսա-րէթ ուսուլու Խնճիլին զուհուրունատէք միլլէթլէր արաքնտա ումումի իտի: Հաթ-թա ինճիլին նամալիւմ օլուլու մահալ-լարտա օ էլեէմ ճարի տիր: Տեմոթէնէս գէմանընըն գատիւմ Ալմինապնտա պիր ինսանըն ճէսէտի վէ բուհու 6 լիւայա սաթըն ալընապիլիր իտի: Քրիստոսըն Բեթլէհէմտէ սօղսուլու վազթ, Բօմատա պիր էսիրին դըյմէթի տնճագ պիր աթ պահասընըն եարընը իտի (10 լիւայ): Իչիէ պիր վազթ տիւնեանըն վաթթաթիլը օլան Բօմանըն՝ պիւթիւն սէրվէթ վէ տարաթըյ-լա, սարայլարը վէ էյալէթլէրիյէ, պիր աաէմէ գօյաուլու ֆիյաթ պու իտի: Շիւմ տի Բօմատա ինսան սաթըն ալաւազըն: Ինսանըն գըյմէթինի նէ՞ չէյ եիւքսէթմիշ տիր: Պէլքի «Թէրագգը», «Թէքեամիւլ» տէյէճէքսինիզ, լաքին էյլէ՞մի: Պագալըմ: Մէչհուր պիր սէյյահ 1845տէ Ֆիճի ա-տալարընըն զիյարէթ էյլէտի վէ կէօրաիւ քի գուվէթի պիր տաէմ հէր հանկը պիր վազթաա 1 1/2 լիւայա սաթուն ալը-նապիլիյոր: Քիքապը մուգատուէսի վու-գու պուլան 1800 սէնէլիք պիր թէրագգը միւտաէթի՝ պիր աաէմին ֆիյաթընը հաթ-թա իքի լիւայա եիւքսէթմէմիշ իտի, վէ պու ֆիյաթ 20 աոր էվլէլ Բօմատա պիր աաէմին ֆիյաթընըն 7տէ պիրի իտի: Լաքին պու կիւն, եանի մէգքիւր թարիլս-տէն 65 սէնէ սօնրա, Ֆիճի աաալարընտա

սէն 100 միպի, հաթթա 1000 միպի զի-յատէ վարա վէրսէն պիր աաէմ սաթըն ալաւազըն: 65 սէնէ զարֆընտա պու ա-զիւմ ֆարպը նէ՞ հապը էյլէտի: Պու ֆար-գը մէգքիւր աաալարտա մէվճուա օլան 1209 Խրիսթիյան քիլիսալար, էվլէթ, մէրուլմսօրլարըն Խրիսթիյան զիւրի-յէթլէլի վաարթաթըյէ տէրունինտէ Բի-թապը մուգատուէսին թալիւմ վէ մու-հապպէթ Խնճիլինին վազ օլուտուլու քի-լիսալար իճրա էթալէր:

Էլեէվիւ մէրքէզի Աֆրիգայա, եէնի քէչֆի էաթմիշ օլան պէօյիւք Ուկանտա աիյարընա կիթ, Խնկիլիզ միսթնէր Ուկն-թըն Չըրչիլ, վէ պէօյիւք Տարվինին օլու Փրօֆ. Տարվինին իքի սէնէ էվլէլ կէօր-տիւքլէրի աճալիպաթը օրատա միւշսհատէ էաէճէքսին: Հիւրիյէթէ, մէտէնիյէթէ, թէրագգըյա վէ կիւզէլ պիր ուսուլը թա-լիւմ մալիք օլան, վէ եէրի Աֆրիգալը-լարտան իպարէթ թէրագգըքիւրպէր պէ-յիւք պիր տէվլէթ մանզուրըն օլուր: Հսլ պու քի՝ պարատա 35 սէնէ էվլէլ ինսան էօմրիւ օ գատար ուճուղլար քի՝ Լիվին-կըսթըն չօգ տէֆա եօլ քէնարընտա էօլ-մէյէ թէրք օլունմըշ պիր չօգ էսիրլէր կէօրիւր իտի, զիրա տնյէրին թամաքեար սահիպլէրի խաթա տիւչէն էսիրլէրինին խաթէ ի սըհէթ էթմէսի իչիւն լազըմ՝ կէ-լէն վազթ, թաամ վէ տիգգաթը սարֆ էթմէք իսթէմէզլէր իտի: Օրատա պու գատար գըսու պիր միւտաէթ զարֆընտա էյլէ պէօյիւք թէպէտտիւլաթը մուճիպ օլան գուվէթ եինէ Բիթապը մուգատ-տէս տիր: Ուկանտատա բուպ աար զար-ֆընտա մէյտանա կէլէն օ աճալիպ թէ-պէտտիւլիւ թէքեամիւլ (էյօլիւսիօն) գա՞շ աարտա իճրա էտէպիլիւրաի զանն էտէրսի-նիզ: Թէքեամիւլ! Թէքեամիւլ ճափօն իչիւն 2,000 վէ Չին իչիւն 3,900 սէնէ-լէրտէն պէրու նէ՞ եափապիլտի:

Նա՞սըլ օլուտա աա ճափօնիւս տնճագ

Քիթապը մուգատուտէսի թէպէտ Վէ թէք-
րիմ էտէն գաւիւնարն թահթը թէէսի-
րինէ տիւշախիւնտէ օ ազիմ թէքազ-
գըյա մազհար օլտու : Վէ շայանը տիգ-
գաթ պիր նօզթա տէյի՞լ մի քի , սօն
Չին խմիէրաթօրը՝ քէնտի մէմլէթէթինի
մէյաանը թէքազգըյա գուլպուզլայան
մուհիմ խաղաթը անճող Քիթապը
մուգատուտէսի , վէ Խրիսթիյան էպէտիյա-
թընը տիգգաթէ միւթալտա էյլէտիքտէն
սօնրա իճրա էյլէտի :

ՄԱՐԱՇ ԻԼՄ Ի ԻԼԱՇԻ ՄԷՔԹԷՊԻ

ՎԵՐ. ՍԻՄՈՆ Պ. ԹԵՐԱԵԱՆ, ՄԱՐԱՇ

1.

Իշպու մէթէպին թարիսի՝ Պի-
տայէթ , Թէքազգը Վէ Եննիտէն Թէշքիլի
միւտտէթլէրինէ թազսիմ օլունապիլի :

Պիտայէթ միւտտէթի 1854ին պա-
հարնտա Այնթապտա քիւշաաւնտսն՝ 1864
էտէք միւրուր էտէն օն սէնէլիք միւտտէթ
տիր : Օլ վազթըն Միշլիմէրի Հէրաշ
մահիյէ զազէթաաւնտա շու վէճիլէ հա-
զըմիշ տըր : «Մայիս 22. 1854տէ Մր.
Նըթթընկ ճիւմլէսի իւմիտպախշ օն իւշ
տիւնտար կէնճէրտէն իպարէթ պիր սընը-
ֆա Քիթապը մուգատուտէսին իւմի իւա-
հիսինի նիզամի տուրէթտէ թալիմ էթ-
մէքտէ պուրունտու : Պունլար մաաշ ալ-
մայլպ կիւնտիւզ իշլէրի իլէ մէշուլ օլտպ
տէրալէրինէ կէճէ վազթը պազալլար : Ֆէր-
տասը սէնէնին Սեպտեմբեր ալընտա Սթի-
շլին միսիօնէր ազալարը պալատա մէզ-
քիւր կէնճէրտէն պէշինի ինթիխապ է-
տիպ անլէրէ նիզամը տուրէթտէ տէրս վէ-
րիլլէր իտի : Իւմի իւահի մէթէպինին ա-
սըլ պիտայէթի 1855տէ վազը օլտու :
Պու թալէպէլէրտէն պիրի միլլէթ վէքեալէթի
խըտմէթի իշիւն թալին էտիլիպ , պազի
տէօրթլէր սէնէ խիթամընտա իթմամը
միւտտէթ էտէրէք , քիլիսէլէրին չօպան-

լարը հալինտէ խարիճէ իրապ օլունաճազ-
լար իտի : Պու իլք սընֆա տէօրթ ազա-
տան իպարէթ իքինճի պիր սընֆ տահա
իլալէ էտիլտի : » Տէրս ճէտվէլի վէք սա-
տէ հանի Խնիլիլզէ լիւանըն թահսիլի իլէ
պէրապէր , ճօղրաֆիա , Ահաը ճէտիաին
մուգատուտէսի իլէ թէֆտիրի , իւմի իւահի
վէ ուտուր մէվիլէտէն իպարէթ իտի :
Ճէտվէլտէն կէօրիւլախիւ իւզրէ՝ մէթէ-
պին իւմի վէ իւմի իւահի տէրալէրի մալ-
լութ օլտպ էվլէլի շիւպէնին մուալլիմի
Փրօֆ. Ա. Պէզճեան էֆ. , վէ սօնրաքի
շիւպէնին մուալլիմի Տօգ. Շնայարը իտի :
1856տա չօպանլըզ մէմուրիյէթի իշիւն
հազըրլանան շօլ իւմիտպախշ պէշ տտէտ
նէվճիվանտան իւշիւ իւլտմէթի մէզքիւ-
րէյի տէրիւհտէ էյլէտիլլէր : Պունլարտան
մատա վազըլըզ իշիւն սէքիլ տտէտ գան-
տիտա տահա մէվճուտ իտի , 1858տէ Մի-
շլինըն րափօրթընտա թադալիս օլունմըշ պիր
չօպան , վէ օն Եէտի վազըն մէվճուտ ի-
տիյի խապէր վէրիլմիշ տիր : Պու թարի-
խէտէք թալէպէլլէր Այնթապտան իտիլլէր
խէ տէ , անտէն սօնրա էթրաֆ քիլիսէ-
լէրտէն կէլմէյէ պաշլամըշլար տըր : Պալտտէ
մէզքիւր քիլիսէ ազալը օլան սէքիլ ա-
տէտ ճէտուր , իւմիալիւ կէնճէր մէտրէսէ-
նին իւմի իւահի շիւպէսինէ գապուլ օ-
լընտըլար : Պունլարըն թազըլիպէն նըսֆը
չօպան , նըսֆը տա քիթապըը վէ մուալ-
լիմ հալինտէ իշլէյէճէքլէր իտի : Իշպու
Եէրլի թալէպէլլէր Ամէրիգալը իւմի ի-
ւահի թալէպէլլէրիլլէ մուգալէսէ էտիլիպ
անլէրէ միւտալի իտիլլէրի զիքը օլունմըշ
տըր : 1861տէ Եէտի ազատան իպարէթ
Եէնի պիր իւմի իւահի սընֆը թէշքիլ օ-
լունտու : պունլարտան իքիսի Մարաշտան ,
իւշիւ Քիլիստէն , պիրէր տէ Ատանա վէ
Անթաքիտտան իտիլլէր : Պու սընֆտան
չօղլարը տալի իղթիտարտան Եիւքսէք վէ
ալա լուհ սահիպի օլտպ , ֆաիտէլի քիմ-
սէլլէր օլունազլարլնա տալի շէհասէթ օ-

լունմը տըր : Անէր իմի իլահինն տէ-
րին մատտէլէրինէ ախտ սիւալար իրա-
հտէրէք մայիւմաթ ալմադ արզուսընը
կէօթէրիյօլար իտի :

1862տէ պալատէ մէղքիւր թալէպէ-
լէրին տէօրալիւ պիլ իմթիհան մէջու վարդ
թանըլար : Սէքիլ ազատան իպարէթ
եէնի պիր ոընֆ հաղրըլանըյօր իտի, վէ
նիհայէթ 1864տէ սէքիլ ազա տահա իթ-
մամը միւտտէթ էյլէտիլէր : Իլմի Իլահի
մէքթէպինին Այնթապտա տէվամ էթտիլի
միւտտէթտէ պիւթիւն թալէպէլէրին ա-
տաաը 42,յէ պալիզ օլտու իտէ տէ, ան-
լէրտէն նէ գատարը իլմի տաիրէտէ վէ նէ
մըգտարը իլմի Իլահի տաիրէտինտէ միւ-
թալաա էթտիլէրինի թալին էթմէք չիմ-
տի միւմընն տէյիլ տիր : Փագաթ պուն-
լարտան նէչէթ էտէն չօպան, վարդ վէ
մուալլիմլէրտէն օլ խուսուտաա եաղընէն
պիր թէտալվուր ալընապիլիլ : Պու 42 թա-
լէպէլէրտէն թապտիս օլընմուչ չօպան-
լարըն տաէտի 19, աղ եա չօգ պիր միւտ-
տէթ վարդըլդ էտէնլէրին աաէտի 18, աղ
եա չօգ մուալլիմլիք էտէնլէրին աաէտի
4—5 տիր : Պու միւտտէթին սըֆէթ ի
մախաուտէտի եէնիլիլ իսի : Թալէպէլէր ի-
չիւն կէրէք իլմի տաիրէ, կէրէք իլմի ի-
լահի տաիրէտի թաղէ վէ ճալիպ իտի : Պու
իլք միւտտէթտէ մէյաւանա կէլէն իչճի-
լէրտէն իլթիտար, զայրէթ վէ թաղվա
ճիհէթիլլէ չէօհրէթ գաղանմըլ օլանլար
արաաընտա Գարա Գրիգոր, Աւետիս Փօ-
լատեան, Կարապետ Մարգարեան, Աւետիս
Կոտանեան, (*) Աւետիս Ասատուրեան (կէօ-
զիւ Քիւչիւքեան), Մուրադ Կիւլէսէրեան
Վերապատուելիլէր զիլըրէ չայան տըրլար :
Շիմտի պունլարըն ճիւմիլի վէֆաթ էթմիլ
օլուպ էմէքլէրինին միւքեաֆաթընը ալըլ
տըրլար :

(*) Վեր. Ա. Կոտանեան պիր միւտտէթ էտին-
պուրկաա իլմի Իլահի թահալինէ չօղըմըլ վէ
Տէրիստաաթտէթտէ Քիթապ օ մուգատտէթին թիւրք-
ճէ թահիլի խըտմէթինտէ էմէյի օլմուչ տըր :

Թէրագգըր միսսէթի՝ 1865 — 1885է-
տէք միւրուր էտէն 20 սէնէլիք միւտտէթ
տիր : Պագը սէպէպլէրտէն Միչընըն 1864տէ
վաղը գարաարը իլէ իլմի Իլահի մէքթէպի-
նին Այնթապտան Մարաշա նաղըլ միւնա-
սիպ սայըմըլ տըր : Մէտրէսէնին իլմի տաիր-
էտի եինէ Փօֆ. Ա. Պէլճեան էֆ.նին,
իլմի Իլահի տաիրէտի իտէ Տօլ. Փրաթըն
խտարէլէրի թահթընտա տէվամ էյլէտի :
Տօլ. Փրաթըն Տէրաաաաթէթէ նաղըլ մէ-
քեան էթմէտի իւզլինն իլմի Իլահի տաիր-
էտի Մր. Մանթկըմլէրի վէ մուալլիլէն
Մր. Մարաին, Տօլ. Քրիսթի վէ 1880տէ
Տօլ. Լի վէ Մր. Մէքալըմըն նաղարէթլէրի
թահթընտա կէչտի : Իչպու 20 սէնէլիք միւտ-
տէթտէ մէտրէսէյէ միւրաճաաթ էտէնլէ-
րին աաէտի սիւրաթըն արթմաաղըլա պու
միւտտէթ Թէրագգըլ միւտտէթի տաա օ-
լունմուչ տըր : Իլմի Իլահի միւթէրաաընտ
տօղրու Խրիսթիյան կէնճլէրտէ էչտաա ի
որզու կէօրիւնմէտիլլէ հէր թարաֆաան
Մարաշ իլմի Իլահի մէքթէպինէ թալէ-
պէլէր քէտրէթլէ կէլիյօլար իտի : 1864տէ
Տօլ. Փրաթ Միչընիլի հէրաշտա չէօյլէ
եաղմըլ տըր. «Իլմի Իլահի թալէպէլէրի
մէմուլին զայրի օլարապ չօղալար : Կէչէն
սէնէ անլէրին աաէտի անճաղ սէքիլէ պա-
լիզ օլուպ՝ պու սէնէ իլքի միւլինտէն պիր
աղ զիյաաէ օլաճաղընը մէմուլ էտէր ի-
քէն, տէօրթ միւլինն եէթիլտի : Պու թէ-
զայլիւա չօղճա Մարաշտան օլմայըլ տա-
հա զիյաաէ ճէտարէթպալիս շարապ խա-
րիճտէն վուգու պուրուս :» Այնթապտան
10, Ուրֆաաան 7, Ատանուտան 2, Քէ-
սապտան 2, Մարաշտան 10, ճէման 31
թալէպէ մէվճաա իտի : 1869տա Մր.
Մանթկըմլէրի սէնէ ի մէղրիլէնին թա-
լէպէլէրինին աաէտի 36, վէ 1872նիլի
28 իտիլինի պէյան էտիյօր : Նիհայէթ
պիւթիւն պու միւտտէթտէ (1865—1885)
մէտրէսէյէ թաղըլիլէն 90 թալէպէ միւ-
րաճաաթ էթմիլ տիր :

ՐՈՒՅԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԷՖԵՆՏԻՄԻԶԻՆ ՍԻԻՔԻԻԹԼԵՐԻ

ՏՕԳ. ԼՍՅՄԸՆ ԷՄԸԹ

1.

Էթմէտէն պէրու քիլիսէնին մէրազընը
ճէլպ էյլէյէն իւշ մէսէյէ վար տըր : Քի-
լիսա թէշքիլաթը , քիլիսէ այիլէրի վէ
իւմ'ի իլահիյաթմ միւթէպլըզ թալիմաթ :
Պու իւշ խուսուպարտա էֆէնտիմիզին սիւ-
քիւթիւ շայանը թէաճճիւպ տիր :

Քիլիսա քէշիլաթընու տաիր օ հիշ
պիր շէյ սէյթմէմիշ , քիւթիւն սիւ-
քիւթ էթմիշ տիր : Օ քէնտինին խըւ-
մէթ ի ալէնիյէսի էյաթընտա պիր տէ-
ֆա քէնտինէ իշտաշ օլմազ վէ քէնտի-
նին շախտէն կիտէմէյէճէյի ճէմաաթըրա
պէշարէթի նէշր էթմէք մազսէտիլլէ 12
քիմսէլէր ինթիխապ էյլէտի , վէ պու 12
քիշի քէնտինին ալէնի էօմիւնտէ տալմի
ըէֆիզլէրի խալլէր : Մուախէրէն օ այնի
զապիւտէն պիր խըտմէթ իֆա էյլէսիւյէր
տէյու 70 քիմսէ տաշա ինթիխապ էթտի :
Փազաթ օ քէնտի միւտաթէթ ի թալիմիյէ-
սինտէ պէս 2 տէֆա Քիլիսա թապիրինի
զուլլանար : Քէզալիք օ չիմտի սրամըզ-
տա եաշատա իտի քէնտինին պիր ժողո-
ղակա՞ն մը , Երիցակաւն , Եպիսկոպոսա-
կաւն , Կա Գաթօլլէք մի օլաճազընա տաիր
քէնտի թալիմիլէրինտէ հիշ պիր իմաաթմ
թէտաաթիֆ էթմէյօրըզ : Պու ումուսի իա-
տիտյա պիր իսթիանա թէշքիլ էտէպիլմէք
իւզրէ Եալընըզ , «Սէն գայա սընվէ քիլիսէմի
պու գայա իւզէրինէ պինա էտէճէյիմ» , քէ-
լամը խաթըրա վարիտ օլայօր իտէ տէ , պու օ
գատար միւթիլէրիֆ իւլ մանա վէ Եսրար-
էնկիլ պիր իֆատէ տիր քի , էն տազիլ
վէ միւնտիֆ միւթէտիրլէրին՝ պու ալէթ-
տէն էֆէնտիմիզին միւթազպէլ քիլիսա-
նըն մէպաէլէրինէ տաիր թաշտաղըր էֆ-
քետր խուսուպընտա չըզարտըզարը նէթի-
ճէլէր առա պիրիպիրլէրինի թութմայօր :

Էֆէնտիմիզ ալիս վէ մէրապիւն միւ-
թէպլիզ խուսուպըրտա տալի այնի վէճճ

իւզրէ սիւքիւթ էթմիշ տիր : Եէհուաթիլէր
արաաթնաա թանթանա վէ իհթիշամ իլէ
իճրա էտիլէն պիր գուրպան ուսուլու ճա-
րի օլուպ , մէզքիւր այլինին իճրաաը օլ
վաղթըն Եէհուաթիլէրինէ մէճպուրի տաա
Էթիլիր իտի : Լաքին օ քէնտի շայիւթլէ-
րինէ գուրպան թազաթիմ էթմէյի տալա
թալիլիյէ էթմէտի , մաւաֆիհ անլէրի
գուրպան թազաթիմ էթմէքտէն տէ մէն
էթմէտի : Էֆէնտիմիզ մէզքիւր գուրպան-
լար հազգընտա սալթ իքի տէֆա իմաաթ-
տա պուլունապ , «Գուրպան տէյիլ մէր-
համէթ իսթէրիմ» , տէմիշ , վէ իֆազաթ
պուլըշ օլան ճիւղալիյա խիթապէն՝ քէն-
տինի սըհհիյէ մէմուրը օլան քետհինէ
կէօթէրիպ շէրիաթտա էմր օլունան գուր-
պանը թազաթիմ էթմէսինի թալիլիյէ
էյլէմիշ տիր : Քէզալիք օ ղէմանըրտա
Պաղեստինին հէր թարաֆընտա սինաղօղ-
լար պուլունըպ , չիմտի պիր Խըիսթիյան
իշիւն քիլիսայա կիլթմէք նէ տէրէճէ մէզհէ-
պի պիր ֆարզ սայլըր իտէ , օ ղէման
տալի մէզքիւր սինաղօղարա կիլթմէք ,
Եէհուաթիլէր իշիւն այնի տէրէճէ մէզհէպի
պիր ֆարզ տաա օլունուր իտի : Էֆէնտի-
միզ ումումէն վէ պէլքի տէ տաթթ իւզրէ
սինաղօղ խըղմէթլէրինտէ հազըր պուլո-
նուր , վէ միւստաաթ օլունտազունտա սի-
նաղօղ մինպէրինտէն վաղար վէ նաաիհաթ-
լար վէրիր իտի : Լաքին Յիսուս քէնտի
շայիւթլէրինէ հէր հանիլը պիր ալէնի ի-
պաաթթ խըտմէթ ինէ տէվամ էթմէք խու-
սուստնտա իպրամ էթմէտի : Օ՝ տաւանըն
շէրլ Կա ուսուլունա տաիր խուսուսի թէլ-
գինաթտա պուլունմաալ : Պիր տէֆա քէն-
տինտէն տաա էթթէթմէսինի թալէպ էթ-
տիլէր , վէ օ անլէրէ ճէվապէն՝ Ալլահը
Փէտէր թանըյըպ , էվլաա հիւրիլիլի
իլէ տաի իհթիյաճլարըմըղը անա սըզ
էթմէք , անտէն թաաթ , մազֆիլէթ , տէ-
լալէթ վէ շէրիին գուլլէթլինտէն հըֆզ օ-
լունմազըլըր թալէպ էթմէմիզի էմր էյ-

լէտի : Վագաա պիղ անըն պու էմբինի պիր տիւթուր մագաւննտա դապուլ էտիպ , օ սէօղլէրլէ տուայը թէքրար էթմէքտէյիլ՝ վէ պէօյլէ հափնաղա քեամիլէն հագգըմըղ վար տըր : Անճաղ քի չէրլին պիզիմ իչին մէճպուրի օլմայըպ իիթիյարի օլտուղունը պիլմէմիլ , վէ օ տուայը էֆէնտիմիլին լուհունաա հանի , չօճուղլարըն քէնտի իհթիյաճլարընը քեամիլէն հուրը պիր սուրէթաէ փէտէրլէրինէ սէօյլէտիքլէրի կիպի արղ էթմէքլիյիմիլ շարթ իտիյինի ունութմամայըլը :

Էֆէնտիմիլին ալէնի իպատէթ խուսուսընտա պու սիւքիւթիւ անըն մախֆի իպատէթ հագգընտաքի թալիմի իլէ մուգայէսէ էտիլտիքտէ օ սիւքիւթ տահա զիյաաէ ճալիպի տիգգաթ կէօրիւնիւր : Օ՝ Փէտէր իլէ շախսի միւլադաթլըն լիւզիւմինի սալթ հաղըն տօթլարընա տէյիլ , անճաղ խիթապ էթտիյի ճէմտաթլարա տախի թէքրար վէ թէէյիտ էյլէտի : Օ՝ Փէտէր իլէ միւլարէքէթ վէ շախսի միւլադաթտա պուլընմաղը փէք հայաթի պիր մէսէլէ աոտ էյլէտի : Աճէպա Յիսուս էֆէնտիմիլ ալէնի իպատէթի տախի այնի տէրէճէ հայաթի պիր մէսէլէ աոտ էյլէտի՞ մի : Անըն քէլամլարընտա պէօյլէ էթտիյինէ տալիւ հիչ պիր իմաաթ հօգ տըր : Պապըլար Նէհուտիլէրին ալէնի իպատէթէ չօգ էհէմմիյէթ վէրտիքլէրի սէպէպտէն Բապպըմըղըն պու խուսուսը թէէքիտ էթմէյէ լիւզիւմ կէօրմէտիյինի զանն էտէրլէր : Պէլքի տէ հագիդաթը հալ պու տըր : Լաքին սէպէպ նէ օլուրաա օլուն , շուրասը սահիհ տիր քի էֆէնտիմիլ պու պապտէ իլթիյարը սիւքիւթ էթմիլ տիր վէ պու սիւքիւթիւ մանաաար տըր :

Էֆէնտիմիլ քէնտի վաղթընըն վէ հէր վաղթըն իլմի իլուսիյաք մէսէլէլէլինէ տալիւ սիւքիւթիւ իլթիլամ էթմիլ տիր : Օ պիր իլմի իլահիյաթ մուալլիմի տէյիլ՝ անճաղ տին վաղը խաի : Անըն քէլամա-

րընտան պիղ պիր իլմի իլահիյաթ սիւքիւթ իլթիլարա էտէպիլիլիլ , ֆագաթ պիլղաթ քէնտիտի պէօյլէ պիր չէյ խաթիլարա էթմէտի : Օ նէ պիր կալլինա-կան , նէ պիր Լուտերական , նէ պիր Սալաիյան , նէ տէ պիր Միսդաւաւն խաի : Պու ֆըրգալարտան հէր պիրի էֆէնտիմ իզին թալիմլէրինտէ քէնտի իթիգաալարը իչին տէրահէթ պուրտուղլարընը զանն էթմիլչէր տիր : Լաքին էֆէնտիմիլ քէնտի շայիրտլէրինին հափաղը կիպի նէթիճէլէր չըգարհաար : Վէ երինէ օ պաղըլարա զայրի գապիլի թէէրիֆ կէօրիւլէն ֆըրգէլէրին եէքտիլէրինէ միլթէպային օլմաաղընը կէօթէրմէյէ հախուտ անլէրին պիր ճիւմլէ ի ֆէրէֆէ ի միւնթազամէնին գըսմլարը օլտուղունա կէօթէրմէյէ ճէհա էթմէմիլ տիր : Պիր տէֆա օ՝ « Էյ ճիւմլէ հօրլուն վէ երիլիլէր պանա կէլինիլ վէ պէն սիգէ լուհաթ վէրէյիմ » աէտի , վէ պու քէլամընտան Արմինիտ ինտանըն հուրը իրատէթէ մալիք օլտուղունը , վէ « Փէտէր չէքմէիքճէ պանա քիմնէ կէլէմէպ , » սէօգիւնտէն կալլին քէնտինին Խիթիսապ թալիմլինի , վէ « Փէտէրիմ պէնաէն պէօյլիք տիր » քէլամընտան միսդաւաւնլար , Յիսուս Բրիտտըն փէտէրէ միւսալի օլմաաղընը , վէ « Պէն վէ Փէտէր պիր իլ » սէօղիւնտէն պաղալար անըն Փէտէրէ միւսալի օլտուղունը խաթինթաճ էթմիլ տիրլէր : Էֆէնտիմիլ պիր մուայլէն վէ միւնթազամ թէսալվարաթ ճիւմլէտի թագտիմ էթմէք խուսուսընտա պիր մէրաղ կէօթէրմէտի : Անըն մէրաղընը ճէլպ էտէն խուսուս տահա փաք , տահա նէճիպ վէ տահա իլահի պիր էօմր հաշամաղ խուսուսընտա աաէմլէրէ հարալմ էթմէքլիք խաի : Անըն պիւթիւն թալիմաթը պու մագսէտէ մաթուֆ խաի : Վէ Օ՝ էնվաի իֆատէլէրի իլէ աաէմլէրին միւթէատաիա իհթիյաճլարընա խըտմէթ էթմէք խուսուսընտա թէրէտաիւտ էթմէտի :

Էֆէնաիմիզ հաթթա Խրիսթիյան իմի
իլահիսինն էստի ապիտէլէրի հագգըն-
տա պիւրհանլար կէթիրմէտի: Օ էօլմէ-
մէզլիյի ֆարզ էտիպ առէմլէրի էվլատ
Ուլլահ վէ քէնտի Փէտէրլէրինն լայէմութ-
լուղունա հիսսէտարլար տէյու թէլագգը
էթտի, ֆագաթ էօլմէմէզլիք իթիգա-
տընա տտիր պիւրհան թագտիմ էթմէտի:
Յիսուս պու ճինն իթիգատլար ալէյհինտէքի
պիւրհանլարա անճագ պիր տէֆա ճէվապ
վէրտի: Շէօյլէ քի, Սասուգիլէր՝ պու զէ-
մինտէ 7 գօճայա վարմըլ օլան պիր գա-
րընըն ախրէթտէ անլէրտէն հանկըսընը
ղէվճէտի օլաճաղընտ տտիր անտէն սիւալ
էթտիքլէրինտէ օ՝ անլէրին մուամմասընա
տօղրտ տան ճէվապ վէրմէյիպ, անլէրին
միւսթագպէլ էօմրէ տտիր գանըլարը
հանըլ օլտուղունու վէ ախրէթտէքի հալ
ու քէյֆիյէթլէրին պուրատաքիլէրին այնի
օլմասըլընը պէյան էյլէտի: Օ պէնի պէ-
շէր իլէ միւլագաթ էտէն, անլէրի սէվիպ
գայրըն, անլէրէ նէզարէթ էտէն վէ խա-
թա էթտիքլէրինտէ ափվ էտիպ թէքրար
սալահ թարիգինն ըրնու էթմէք իւզրէ
անլէրէ եարտըմ էտէն Ալլահըն վարըղընը
ֆարզ էյլէտի: Լաքին օ պու թալիմսթ
հագգընտա տէյիլ իրտէ էթմէտի: Օ պու
մէվզուա տտիր թալիմինն թապիի հա
ֆէյլէսուֆի թէմէյլէր իւզէրինն վազ էթ-
մէտի: Անլն Փէտէր իլէ օլան թէճըրիպէի
զաթիլէսինտէն պահա էթմէտի ստիր գալպ-
լէրտէ տալի այնի հալին հուսուլինն թէշ-
վիգ էթմէք մագսէտիյլէ իտի:

Ֆրանսիա Ասիսի պիր սապահ մանաս-
թրտաքի կէնճ պիր բահիպէ «Կէլ, սէնիննէ
վազ վէրմէյէ կիտէլիմ», տէտի: Զըզըպ
գօնուչարագ շէհրի տօլաչըպ կէրի մանաս-
թըրա կէլաիլէր, Կէնճ բահիպ «Փէտէր,
հանի վազ էթմէտիք», տէտի իտէ Ֆրան-
սիա՝ «Շէհրին իչինտէ կէզալիլիմիզ պիւթիւն
վագթտա պիլ էհալիյէ վազ էտիյօր ի-
տիք», տէտի:

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՊԵՀԱՒԼԻԻՔ ՄԵՉԷՊԻ

ՏՕԳ. ՇԷՏ

2.

Պաղատա աւուրկինն էաիլմիլ օլան միւր-
շիալէր՝ Օսմանը հիւքիւմէթի թարաֆըն-
տան էաիլնէ վէ Իսթանպօլա գալաըրըլ-
սըլար: Վէ անտէն ոճրա հիւքիւմէթ է-
տիլնէտէ պուլունան լագիպ միւրշիտ-
լէրի Աքքէյէ վէ Գըպըրա ատասընա
սիւրտի: Պահա իլէ պէրապէր Աքքէյէ
կէճուտէրիլէնլէր պիր ազ ոճրա գաթլ է-
տիլիլէր: Պահա՝ թարիխի վէֆաթընատէք
հիւքիւմէթին նէզարէթ վէ թագըիդի թահ-
թընտա Աքքէտէ հաչարպ օրատա նէշր ի
էֆքէար էտէն թապիլէրինն թագվիյէ է-
տէր վէ Իլահի նուֆուլ իլէ հազըլմըլ օլ-
տուղունը իտաիա էթտիյի քիթապ վէ
րէսալէլէր նէշր էտէր իտի: Միւմաիլէյհին
վէֆաթընտան ոճրա քէնտինն օղուլա-
րընտան իքիսինն իտէլաֆէթ իտաիասըլէ
Պէհաիլէր արատընտա տիկէր պիր իթի-
րագ մէյտանա կէլտի իտէ տէ, էնճամ էք-
սէրիլէթ Ապաիլ Պահա թէտիլէ էտիլէն
Ապպտի էֆ. թարաֆընտա թէգարրուր
էյլէտի: Իլանը մէշրութիլէթտէն պէրու
միւմաիլէյհի հիւքիւմէթին նազարէթինտէն
ազաա օլմուլ իտէ տէ, հալա օրատա թէ-
մէքընն էտիյօր: Վէ հագընլարտա Ամէ-
րիգալը պիր գատըն միւմաիլէյհի օրատա
պիր էվ հէտիլէ էթմիլ տիր: Միւմաիլէյ-
հին փէք մուգթէտիր պիր զաթ օլտուղու
րիլայէթ օլունույօր:

Իրանտա Պէհաիլէրին մըգտարընը թախմին
էթմէք գօլայ տէյիլ տիր: Արա սըրա զիքը
էտիլէն սայըլարըն չօղու միւպալաղալը տըր-
Աճէմիսթան էհալիսի չօգ օլան պիր մէմ-
լէքէթ օլմասըլը շէօյլէ տուրտուն, Պէհաի-
լիք՝ ուլնուֆը էհալինն անճագ պազըլարը
արատընտա գապուլ էտիլմիլ տիր: Պիր

էտէր : Պու վասըթալար իսէ պէշէրիյէթ
արասընտա էն ալի վէ կիւնահարզ զաթ-
լար վէ անէրտէ էվսաֆ ը իլահիյէնին Բուհ
իւլ Գուտս վասըթասըյլէ աքսիէղիր օլա-
նաղը այինէր տիրէր : Ուլուհիյէթի ան-
լամագ վէ անա եագլաշմագ իմքեանըլ
իսէ տէ, անըն Թէնէղիյաթընը անլամագ
Ալլահը անլամագ արը : Զիրա անէր իլահի
էվսաֆ ու ճէլալին քեամիլ այինէրէր տիր-
էր : Ալլահ՝ խալիզ վէ սաիր մէվնուտաթ՝
մախլուզ թէամիյէ էաիլըր իսէ տէ, պու
պիլինմէլ, եինէ տէ թէնէղի էաէն Ալլա-
հըն ճիհանա ալադասը պիր խալիզ ալա-
գասը տէյիլ տիր : Մատտի ալէմին իպթի-
տա եա ինթիհասը եօզ տըր : Մատտէ
ուսուսի գաիտէրին իճրասթըյլա ոստէ-
տէն միւրէքքէպէ սօղրու թէպէտաիւլ
էթմէքտէ տիր : Խնսանըն ճէսէտի տախի
պու մատտի գաիտէյէ թապի տիր : Բու-
հըն իպթիսասը վար իսէ տէ, ինթիհասը
օլմայան պիր վարըզ արը : Ճէնէթ, ճէ-
հէնէմ վէ հիւքմ կիւնիւ բուսուզաթլա
թարիֆ էաիլմիլ օլուպ, միւսթադպէլ էօմ-
րէ տաիր էֆքեալլարը մուայէն տէյիլ
տիր : Անէր ինանըրլար քի, ինսան թէվպէ
իչիւն տէյիլ, աննագ թէնվիր օլունմագ
իչիւն իլահի մուսվէնէթէ միւհթամ տըր :
Խնսանըրըն բէֆահ վէ իսլահը հալինէ
տաիր մուգթագի օլան հագիգաթը ա-
տէվէրէ թէլլին էթմէք մագսէտիյլէ Ալ-
լահ Թէնէղիյաթ կէօնտէրիր : Պու իլահի
Թէնէղիյաթ՝ թալիմ էթմէք վէ գա-
նուն վաղ էթմէք վաղիֆէսիյլէ միւքէլլէֆ
տիրէր : Ատէմ ճիսմանի, ազլի վէ բուհա-
նի թալիմէ միւհթամ օլուպ պու նէվթա-
լիմ վասըթասըյլա էօմրին մուզայագա վէ
ֆէրեսալարը ազալըր : Մէզքիւր մուալ-
լիմէր՝ Աբրահամ, Մովսէս, Քրիստոս, Մու-
համմէտ, Պահ վէ Պահա տըրլար վէ պունլար-
տան մատա՝ Ահա ը աթիգին վիյղամպէրլէրի
միսիլու պի հիսապ քիւչիւք վիյղամպէր-
լէրէ տախի ինանըրլար : Խէլասըն թարիգի՝

պիւթիւն էօմրիւ իրասէթ Ուլլահա վագֆ
էթմէք, Թէնէղի Ուլլահ վասըթասըյլէ
մալիմաթ էլտէ էթմէք, տուա վէ իթաաթ
էթմէք տիր :

Պու մէզհէպաէ ախլագա չօզ էհէմ-
միյէթ վէրիլմիլ տիր : Անէրին մուհարրէ-
րաթընտա փէք չօզ ախլագի թէշփիպաթ
պուլունուր : Ախլագի գաիտէրին զըմը
աղամը Խրիսթիան էասալարը իլէ այնի
տիրէր : Կիւնտէ 3 տէֆա Աքքէյէ միւ-
թէվէննէն տուա էթմէք՝ տինին թալէպ
էթաիյի վէղաիֆաէն տիր : Կիւնէլին սէմթ
իւր բաստա պուլունուրէ կիւն (Յունիս
21) վէ Պահ վէ Պահանըն թէնէղի էթմիլ
օլտուղարը կիւնլէր պայրամ կիւնլէրի
տիրէր : Սէնէ՝ հէր պիրի 19 կիւնտէն ի-
պարէթ օլմագ իւզրէ, 19 ալա միւնգա-
սիմ տիր : Սէնէնին սօն ալընտա թուլու ը
չէմստէն զուրուպ չէմսէ գատար օրուճ
թուլթարլար : Պաղը մուայէն շարթար
թահթընտա թաթիղէ վէ թէտտուաի
զէվնաթա միւսաատէ վար տըր : Շէրապ վէ
աֆիօն հարամ տըր :

Պու ճիւն մուշմամագ օղույժ՝ մը :
հէր նէ գատար պաղը սէյասըր փար-
լագ բաթթըրլար նէշր էաիյօյար իսէ տէ,
Իրանտա սոքին օլան քիսէլէրին չէհա-
տէթլէրի պու բաթթըրլարն մուզայիլի
տիր : Շու գատարր տահիհ տիր քի Պէ-
հաիլէր սաիր զօմշուրընտան զիյատէ
միւթէրագղը օլուպ, Աճէմէր արա-
սընտա չէրիաթ իսլամիյէնին իճթիմաի
թէրագղի էօնիւնէ վաղ էթաիլի մա-
նիլէրտէն խէլաս օլմագ աղլուտույլէ չօզ-
լար Պէհաիլիլի գապուլ էաիլիյօլար : Պա-
ղաթ Պէհաիլէր՝ սաիրլէրտէն չօզ զիյա-
տէ միւսթագիմ, հագիգաթփէրլէր վէ
միւթէմէտ տէյիլ տիրէր : Պէհաիլին՝
թարիխի հագըրտա մահիմ պիր բօլ օյ-
նայըպ օյնամայաճաղընը իսթիգպալ թա-
յին էաէնէք տիր : Պէհաիլիք նիսա թաի-
ֆէսինին ահվալինի իսլահ էթմէք էմրինտէ

ճիւղի պիր խըտմէթ կէօրմիւշ իսէ տէ պու
խուսուս աաիսի չօգ տէֆա միւպալաղալը
սուրէթտէ թարիֆ էտիւմիշ տիր։ Պէհաի-
լէր Խրանաա վուգու պուլան ինգիլապ հա-
րէքէթլէրինտէ պի թարաֆ պուլունտալար։
Պու սէպէպաէն չօգլար տնդէրին էսքի րէժիւմ
թարաֆտարը օլտու վարընը վանն էտի-
յօրլար։ Պէհաիլիք՝ Խրիսթիանլըղը իժմամ
էտիպ անըն եէրինէ կէչէճէյինի խաաիա
էթմիշ տիր։ Պու իտտիանըն պիր խայալը
պաթրլաան իպարէթ օլաղաղանու կէօրմէք
իւղրէ աթիտէքի խուսուսլարըն զէքրի քիտ-
ֆի տիր։ Էվլէլա, Պէհաիլին թէմէլ վէ
էսաւընը թէշրիլ էտէն խուսուս Եանլըշ
արր։ Հաղիգաթ էսքիմէվ։ Վէ պէշէրիյէթ
պէօյիւտիյիւ սէպէպաէն տինին թէպտիլ
օլմասը լաղըմ տէյիլ տիր։ Ումումի պիր
տին՝ մէտէնիյէթ նէ տէրէճէ թէրազգի է-
տէր իսէ էթսին, պիլա ֆարգ առէմէրի
իգնա էտէպիլմէլի տիր։ Ումումի Պէշարէթ
ճիւմէյէ—կէրէք Նէհուտի, կէրէք Եանա-
նի, կէրէք Պարպար,—խէլուս իչիւն Ալա-
հըն գուվէթի օլմալը տըր։ Անլէր Ինճիլ-
տէ, Տանիէլ վէ Վահիտէ զիքր օլունան
1260 կիւն Եախուս 3½ սէնէնին Պահ իլէ
Մուհամմէտին գուհուրու արասընտաքի
վազթը իմա էթտիյինի, Ինճիլտէ վաա է-
տիլէն թէսէլլիճիին Մուհամմէա օլտու-
ղանու իտտիա էտէրլէր։ Սանիէն՝ Պէհաի-
լիք Խրիսթիանլըղըն՝ Ալահըն փէտէր օլ-
տուղա թալիմինի ինքեար էտէր։ Ուղաղ-
աա պուլունան վէ պիլէնէմէյէն պիր վար-
լըգ՝ Փէտէր օլմաղ։ Օ՝ կիւնահը սառէճէ
ճէհալէթ աոա էտէր։ Բիլիսէ վէ հիւքիւ-
մէթի թէվհիա էթմիշ օլմաղլէ մէղհէպի
հիւրիյէթի իմքիանըղ գըլմիշ տըր։ Սա-
լիսէն Պէհաիլիք՝ Բրիտաալըն քէֆարէթինի
վէ քէֆարէթ թալիմինի ըէտա էթմիշ տիր։

Ա Օ Ն

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

ՏՕԳ. Ա Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

—Ավթրալիաաա 4½ միլիօն էհալի
վար, 2 միլիօն աթ, 11 միլիօն սըլըր,
87 միլիօն դօլարն վար։

—Մըրըաա պիր շիէնալիքի խաթթը
վար, 15 սաաթլըգ Եօլ աօս աօղլու տըր։
Ավթրալիաաա հիշ էյիլմէյէրէք կիւն
40 սաաթլըգ պիր խաթթ վար իմիշ։

—1860աա ֆիլէմէնքաէ պիր առէմ
վէֆաթ էտէրէն սէրվէթինին 100 սէնէ
սօնրա վարիպէրինէ թազսիմ՝ օլունմասընը
վասիյէթ էթմիշ։ չիմտի սէրվէթ 10 մի-
լիօն լիրա օլմուշ վէ 250 վարիս վար իմիշ։

—Ալմանիանըն Էյֆէլ ճիհէթլէրինտէ
պաղը քէօյիլիլէր վար իմիշ քի, սէնէտէ
պիր կիւն օլլանլարը վէ գըղլարը պիր ո-
րայա թօլըալըպ իմիլէրինէ գուրա չէրի-
յօրլար իմիշ, վէ հանկը օլլանըն իմի
հանկը գըղա թէսաալաֆ էտէր իսէ օնլար
պիր պիրի իլէ Էվլէնիլլէր իմիշ, շու շարթ
իլէ քի պիր սէնէյէ գաաաար մուխայէր
իմիշլէր։

—Նիւ Եօրքաա քէօիէք սէրկիսինտէ պիր
քէօիէյին ֆիլէթի 1,000 լիրայա չըգմըշ։

—Ալաման իմիլէրաթօրը գալիէն ինա-
նըր իմիշ քի քէհալինի վարաճաղլար։ 13
աալըլը փէք ուղուրըլ աալար իմիշ, շա-
յէա սօֆրաաա 13 միւսաֆիր թէսաալաֆ
էթմէ սալը թէպտիլ օլտուն տէյա հէման
խառնէմէտէն պիրինի սօֆրաաա օթուրաալը-
լար իմիշ։

Ավթրալիա իմիլէրաթօրիշաալը պիր բու-
յա կէօրիւպ քէնալինին վէ իքի հէմիլիէ-
լէրինին էճէլիլ էօլէճէյինի խապէր վէր-
միշ։ Բէնտինի 1898տէ ժինէվաէ վէ հէմ-
չիլէտի ֆրէնսէս Սօֆիյի Ավթրալիաաա վուր-
աալար։ օլ պիր հէմիլիէտի Տիւչէս Տալան
սօն ֆարիլ Եանկընընաա Եանալը Պունլարըն
իթիպ աաղընճա բույաաա պէյաղ գաաղն
Եա սիյահ գարղա կէօրմէք ֆէնա ալամէթ
իմիշ։

— Պէրլինտէ հալա կէմիլերինտէ էլէք-
թրիգ զեյալարը իլէ իլանլար եազը յօլլար :

— Թէնր թէրէննիւմ էտէն մէշուր
Դարուչօ պիր սօզուդ ալմըշ, պիր իքի
հաֆթա թէրէննիւմ էտէմէմիշ, 12,000
լիրա զիյան էթմիշ :

— Ինկիլթէրրա գրալը պաշգա եօլմու-
լար կիպի շմէնտրֆէրտէ պիլէթ ալըպ փու-
րասընը վէրիք իմիշ :

— Հարպ կէմիլերինտէքի 12 փարմապ
գալըն թօփլարըն ֆիյէթի 100 պին լիրա
իմիշ : հէր կիւլէ 150 լիրայա աթըլըր իմիշ :

ՔԻԼԻՍԷԼԵՐՏԵՆ

ՍԷՐՔԷՋԻ ԹԻԻՐՔԻԱ

ՄԻԻԹԵԼԻԹ ՄԵՂԼԻՍԻՆԻՆ ՐԻՓՈՐԹՈՒ

5.

Յունան՝ Թեպրիս, Լըքիւսի վէ Թեքիսիւր :

Սօն իլլիշաշտա իպրազ էթալիյի ֆաալիյէթ
վէ իճրա էթալիյի խըտէմաթը պիթթազաթիր, Ա-
մէրիգատա օլան Փրիւսթըն վէ Գանատատա օ-
լան Գուէնի տաթիլֆիւնուլարը՝ Ատանա մի-
սիօնէրի Մր. Չէյմպըրսա իլանիյաթ տօզթօրասը
(D. D.) իւնվանընը վէրմիշ օլուպ, Գօնֆէրանն՝
Տօգ. Չէյմպըրսա պիր թէպրիքնաւէ հազմազա
գարար վէրմիշ տիր :

Ուզուն սէնէլէրտէն պէրու հայաթընը քի-
լիտա, մէքթէպ վէ միլլէթիմիզ ուզուրունա
ֆէսաւ էտէն Տօգ. Բրիսթինին սօն ոլլարտա
միւլպթէլա օլտուզու խաթթալըլընա տաիր Գօն-
ֆէրանն քէմալը թէէտիւֆ վէ քէտէրինի պէյան
էալիպ, օլ միւնթէրէմ տօսթ վէ փէտէրէ պիր իշ-
թիրաքնամէնին թահրիրի գարարիկիր օլտու :

Մ. Թ. Գօլէճինին միւսթազպէլի մէսէլէսի
սէնէլէրտէն պէրու էփէյի մուճիպ ի էնսիլէ պիր
հալ քէպպ էթմիշ օլտուզունաւան, գօլէճին ըէի-
սի Տօգ. Մէրիլին 2 սէնէ գատար Ամէրիգատա
գալարադ՝ օրատա հէնի պիր միւթէվէլլիլէր հէ-
յէթի թէշքիլ էթմէյէ, վէ գօլէճին գանունը
էատթիւնտէ վէ նիզամարընտա պազը խ-
րահաթ էթմէյէ վէ Գօլէճ իլիւն պազը իւմիւ-
լէր էլտէ էթմէյէ միւլպթէթիր օլմուշ օլմաքը,
հէյէթին չիւքրանիյէթինի մուճիպ օլտու, սլու
պրապտէ ըէիսի միւնթէրէմէ չիֆահի վէ հէնի
միւթէվէլլիլէր հէյէթինէ թահրիրի պիր թէշէք-
քիւրնամէնին իրաալը գալարիկիր օլտու :

10ընճը՝ միւսթիլիլիլին ռաիօրըր :

Կիլիկա Իթթիհատը պիր չօգ քիլիսալարըն
իշճիսիլ օլտու, սօն տէրէճէ փէրիշան օլաճազը-
նը միւշանատէ էտէրէք, հիշ աէյիլ պիր տէրէճէ
մէտարը ճէտարէթ օլտուն իլիւն քէնտի սթա-
սիօնարը տաթիլէսինտէ սլիր գաշ միւլպէլիլլէր
պուրունատալմալը թատալվուր էտիլպ. Այնթապ
սթաթիօնը քիլիսալարըն արասընտա վիր. Յ. Գ.
Պիւլպիւլիան վէ Ատանա իլէ Հաճըն թարալա-
լարընտա իսէ՝ վիր. Պ. Թօփալեան իլէմիշ տիր :
Պունա իլալէթէն իւլ-Եօրքաա օլան Տ.
Տօնճուրն էֆէնտինին հիսապընա օլալադ վիր.
Ա. Երդեան տաթի Այնթապ սթաթիօնըն քի-
լիսալարընտա թէպլիլի պէշարէթ էթմիշ տիր :
Միւսթիլլէլլու չօպանլար քէնտի ռաիօրթի-
լարընը գրաաթ իլէ քիլիսալարըն գուլվէթիլ վէ
գաթիթ թարաֆլարընը մէյաանա զօյտուլար :

Գօնֆէրաննըն հէփ կիւնէլլինտէ հալըմ
սատթ գատար ստա վէ ըուհանի միւթէլաա-
յա վազթ վէրիլիպ քիտֆէթ ի ինթիյանճաթ վէ
ըուհանի մաթիլալաթ իլանի հուզուրա թազ-
աթիմ էտիլմէքաէ օլտու : Վէ լաքին սէնէ-
լէրտէն պէրու ֆիքրիլէրտէ տօլաշան պիր խու-
սուս պու սէնէ ըէսմի ուլլէթիտէ մէյաանա
կէլլուպ, Գօնֆէրաննըն ճէմի ի ումալը վէ միւ-
զաքէրաթը պիր փրօզրամա թապի օլտուզու կի-
պի ըուհանի միւթալաա վէ իպրաթթիլլէրին տա-
լի խուսուսի պիր փրօզրամա կէօրէ իճրասը,
պիր սէօզ իլէ անա զիլաաէ վազթ վէ ինթիլաա
վէրիլլէթի արզու էաթիլլի : Պունըն իճրասը կէ-
լէճէք սէնէնին իճրալլէ գօմիսիսընա թէրք է-
էաթիլլի :

Սօն պիր պուշուզ սատթաա Տօգ. Մէրի-
լին ըիլաաթիլ թաթիլլինտա իպրաթթի, չէհաաթթի
վէ թէֆէքթիւրաթա վազթ վէրիլիպ, ճէմիլի
գալպիլլը իլանի հուզուրա աշըրմադաա օլտուլար :

Մէրքիլի թիւրլիա

Միւսթիլի Մէնլիսի Թարաթընտան
Քիւրիլի

Տ. Ե. ԳՈՒՆՏԱԳՃԱՆ

Ս Օ Ն

ՀԱԼԷՊՏԷ ԻՆՃԻԼԻ ԻՇ

Հալէպ՝ հէրիլ վէ գարիպ 300,000 գու-
տար էհալիսի պուրունուպ կէնիշ սէրվէթ վէ
թիճարէթի օլան պիր չէհր տիր. պու էհալիլին
100,000 զարիպ ֆարզ օլունուր իսէ, պու-
զի գալանըն ալթըտա պիրի իրիսթիլան, օնտա
պիրի Եէհուտի վէ միւթէպաղիսի Միւսթիլ տիր :

էնէպիկէր փէք ճիւղիւ ազալլոյնթ թէշքիլ էթ-
մէքտէ տիր: Սօն վազթըն էլրօփաւալի պի-
նալարը շէնրի տաճա զիյաւտէ կիւզէլլէթմէքտէ
տիր: 100է հազըն էրմէնիխանէլէրինաէն 60—70
գասալարը Փրօթէսթան օլուպ, սայքի հէփսի տէ
զարիպ տիր: Քիլիսա պիլիմինէ գօնուլըն օլան
պիր էլ հալա իպտտէթ մաճալի օլուպ, հալ-
լուսուսա օլլան վէ գըզ 130 գասալար շակիր-
տանը օլան 3 մէքթէպ վար տրը, խաաթի,
վիւսթա վէ մօսէլ սղուշ: Չօպանլարը վիւր,
Ս. Թովմասեան օլուպ, ճէմաթ տէրս՝ պու-
խուսուս վազ իւլտմէթինէ կիւզէլլէթ մէքտէ
տէր: Պիր գաշ տէնէտէն պէրու տէրունի քիլիսա-
սա ուլանըլար պուլունսուլու կիպի, պու սօն
կիւզէրտէ խարիճտէն կէլմիշ օլան պիր եա զի-
յաւտէ պիրտտէլլէր վալըթալըյա տիր ճէ-
մասթլար արասընսա տաթի ուլանըլար օլ-
մուշ տրը: Սէվինիլիլ քի ուլանմըշ օլանլարըն
միւլթէրէքէն օլան լուհանի իւլտմէթլէրի չօղլար
իլլան ֆախաէլի օլմագաւա տրը: Հալէպ կիպի
պիր շէնրտէ պիլէ Լոնկիլն վազ վէ հալաթը
լուհանիլէնին միւլաճաւտէ օլունմալը վէ պէլլի
տօգթօղլար իլէ, Ալթունհան խաաթախանէսի
կիպի մուհիմ պիր թէէսթաթըն պու քիւլիւք
սիւրիւլէ ախա օլմալը մուհիլի մէսէրլէթ տիր:
Հալէպտէ Լոնկիլ իլլին փարալըպ թէրազը
էթմէսի իլլան եէնի պիր մաճալտէ եէնի պիր քի-
լիսա պլինալընա էշէտու ի ինթիլաճ վար տրը: Սէ-
նէլէր ազալմ պու ինթիլաճըն տօլմաճալը խալը
զիյան վէրմիշ: միւլթէվէֆա Միսիա Ալթունհանըն
ճիւտտի զայրէթի սայէսինտէ իլէ պիր պլտալէթ
հալլնտէ Ալթունհան խաաթախանէսի գարշը-
սընսա պիր արաւ էրտէ էսիլմիշ օլունսուլու սէ-
վինիլիլ, Իւմիա էսիլիլ քիքիլիսա պու թէշէպ-
պիսիւ իքմալ իլլան էլլնտէն կէլլն ճէնու ու
զալլէթի տիրիլ էթմէլէճէք տիր:

Մուհիլի մէսէրլէթ պիր տիկէր խուսուս չու
տրը: Պու կիւզէրտէ պէյնէրիլլէ Կ. Խ. չիւքթէլլին
էլրօփա չիւպէսի: Հալէպտէ պիր Կ. Խ. չիւքթէ-
թի թէէսիա էթմէք իլլան գարար վէրմիշ վէ
չիմտի պու իլէ էն միւնասիպ պիր նաղըր արա-
մագաւա տրը: Հալէպ կիպի տիւնհալի թէճրի-
պէլլէրլ տօլու վէ զարիպլէրին փէք չօգ կէլիպ
կիթաթիլլէրի պիր շէնրտէ պու կիպի պիր թէ-
շէպալիւսիւն հէ գասալար միւլֆիտ օլմաճալ խիլի
փէք ալիքիսա տրը:

Յ. Գ. ՊԻԻԼՊԻԼԵԱՆ.

ՄԱՐԱՇՏԱ ՄԻԻԹԹԷՆԻՏ ՄԷՔԹԷՊ

Մարաշտան Տօգ. Գ. Նաճարեան էֆ. պիլէ
կէօնաէրմիշ օլունսուլու պիր թաճրիւթաւ, պու
սէնէ Մարաշտա ինիգաւա էաէն կիլիկիա Իթթի-
հաւոր մէնիլլէրինին փէք շէվլիլ վէ ճէտարէթ-
պալիշ օլունսուլու վէ հէյէթ ի մէքթիւլէրին
կէրէք քիլիսէլլէր, կէրէք մէքթիւլէր իլլան պիր
գուլվէթ մէնսպար օլունսուլու թէէյիտ էլլէմիշ
վէ անտէ օղունան մէկալլէրին, իրաւ օլունան
նուլթգալըն, ինրա էսիլլէն միւլաքէրաթըն վէ
լուհանի իւլտմէթլէրին փէք մէնֆաթլը օլուն-
սուլու պէյնէն էթաթալէն սօնրա, անտէ մէք-
թէպլէրին իթթիհաւոր մէսէլլէրին տիր ճէրէյան
էաէն միւլաքէրաթըն քէնալինճէ գանաթալաթիւ
օլմալընը զիւր էլլէմիշ տիր: Միւլալէլլէրին
էֆքեարընճա միւլաքէրաթ մալիլի պիր ինթի-
մասա ինրա էսիլիլ անա տաճա ուլուն վազթ
թախա էսիլմէլի, խուսուսա Մարաշալի
միւլթէլլէրին մէքթէպ մէսէլլէրի պիր թարաֆանէ
թալիլ էսիլմէլի խալ: Մէքթիւլ թէշէպալիւ-
սիւ Պօրա չիւքթէլլինին տրը քիթթիլլէրինտէն
կէշէլլէրտէ Մարաշը զիյարէթ էլլէլլէն Տօգ.
փէլլըն թաճին էթմիշ օլունսուլու հալտէ, տի-
կէր միսիլլէրլէր տաթի անըն էօրնէլլէն իմթիալ
էթմէլի խալլէր: Տօգ. Նաճարեան խաաթա էալը
քի, Մարաշ էնալիսինին էքթէրի ֆաղիլ օլուպ,
մէքթիլլէրին ֆիլաթընըն պու սօն սէնէլլէրտէ
խալլընճա հիւքսէլլէրի սէպէպլինտէն շէտիտ մի-
գալապաւա սիւլար օլմուշ օլունսուլարընտան,
շէնրի մէքթիւլ կէնճէլլէրինին չօղլու Ալթունսուլ
Գօլէնտէն խաաթալէն էտէմէմէքտէ տիրլէր:
Գօլէնտէ անճազ զէնկիլն վէ զէքի կէնճէր թաճ-
իլլէ մուլթէթիլ օլունսուլար, պլինտէն ալէյ
Մարաշ էնալիսի քէնտի էվալալընսա հիւքսէք
տէրէճէտէն թալիլ վէրէպլիլմէք իլլան պու
միւլթէլլէրին մէքթէպէ պէօլիւք ինթիլաճ հիւս
էթմիշ տիրլէր: Պունտան մասա պաշգաւ շէնր-
լէրտէ օլունսուլու կիպի, Մարաշտա տաթի կէնճ-
լէրին տիրի վէ միլլի հիւսթաթընը թախիլիլ էթ-
մէլլէն չալըլան սէպէպլէր պուլունսուլարընտան,
պու թէէսիլլէրին մուլալլէմէթ էթմէք իւլլէ
միւլթէլլէրին պիր մէքթէպէ իւլլուս կէօրիւլիւշ
տիր: Վէ պու մէքթէպտէ չօճուլարա Քէլաւ
Ուլլաշը վէ Քիթթիլլէրինըն էտտի հաղիլաթ-
լարընը թալիլ էտէրէք, անիլիլ իթիլալաթլը
պալթըլտէն վէ պլինփէրէսթիլլէրին խէյաւ էթ-
մէք վէ միւլթալլէրտէ քիլիսէլլէրին իթթիհա-
ւոր թէմէլլինի գարմազ միւլքին օլմաճալ տրը:
Պու միւլթէլլէրին մէքթէպ Սեպ. Շէտէ ուլլըմը
օլուպ 250 չալիսի վար տրը: Պիլիլմէլ խալ-
լաւ էրմէնիլլէրին մասալ վէ մանալի մուլալլէ-
նէլլի թալէպ օլունսուլար:

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Ձին խեանը. — Կէչէն հափթա տալար իլէ օրաու արաւընտա իքի միւսաւէմէ վուգու պուլաու: Պիրի Հանգոտա օրու պ իքի թարափ-տան 2,000էր նէֆէր պուլաւարագ, նիհայէթ տալար վուչանկա չէքիլմէյէ մէճպուր օրաու-լար: Տիկէրի կինէ Հանգոտա օրու պ ուէֆա տալար զալիպ օրաուլար, վէ հիւքիւմէթ առա-քիլի չէքիլմէյէ մէճպուր օրաւ, հաթթա ըրմագ-տա պուլընան պիր զըրհընըն տալար էլինէ տիւշտիւյի սէօյլէնյօր: Փէքին-Հանգօ խաթ-թընըն սթապիօնընտան տալար տալի պու իքի թարափ արաւընտա միւսաւտէմէ վուգու պուլ-մը օրու պ սթապիօն պիր տէֆա տալարըն, պիր տէֆա օրաուընտա էլինէ կէչմիշ, վէ չիւտի հիւքիւմէթին էլինտէ տիր: Օրաուտան տալար պիլիլէշէնյէր պուլընտըյօր իսէ տէ, իսեանըն պաշգա վիլայէթլէրէ սիրայէթ էթ-տիլինէ տալի խապէր հօգ սըր: Հիւքիւմէթ տիկէր ասքէրլէրին աատագաթընա չիւպհէ է-տէրէք Մանչուրիատան ասքէր կէթիրմէք տիւ-չիւնտիւ իսէտէ, ոճնրա պու ֆիքրինտէն վալ կէչմիշ տիր: Շմէնտիֆէր իլէ հազլ օրուտաճագ ասքէրին իսեանը պատարաճաղընա իւմիա ի-տիլմէքտէ տիր: Արմանիա զըրհընը գարայա ասքէր չըգարլարալ Հանգօ ոսգագլարընտաքի իղթիշալ պատարմաղա չարչմը իսէ տէ, ճիւմ-լէ տէվլէթլէր պու սըրտա պիթարաֆ պու-լունմաղա գարար վէրմիշ տիրէր: Պու սէնէնին իպթիսաւընտա հիւքիւմէթին մէմուրիլէթմէն թարա էթալի Նուան Շիհ-գույ համ զաթ պու արատա հիւքիւմէթ թարաֆընտան իսեան զուհուր էտէն Հուփէ վէ սնա միւթթաւը օլան Հունան վիլայէթլինէ վալի հասալ էտիլիպ, Հար պիլէ Նաղըրը իլէ պէրապէր պու իսեանը պաու-տըրմաը թալէպ էտիլմիշ տիր: Նուան Շիհ-Փայըն Ձին էհալիս իւզէրինտէ թէէսիր ի ալիմ օլաուլունտան պու մէմուրիլէթի գապուլ էթ-մէսի իլի գօլայալաղըրը տէյու զանն օրունագ-տա տըր: Սօն խապէրլէրէ կէօրէ իսեան թէվէ-սիւ էթմէքտէ, վէ Փէքինտէ մէրքէզի հիւ-քիւմէթ տիւշարը էնտիշէ օլմագտա սըր: — Արմանիա իլէ Ֆրանսա արաւընտաքի միւ-սահէպէ պիր հիւան ի էնճամա հագլալմագ իւզըն տիր: Մարօզ խուտուընտա իթիլիպ հու-սըր օլաուլու կիպի Գօնկօ հագլընտա սափի

պիր իթթիֆաղ հագլըն տըր տէյու կէօրիւնիւ-յօր: Արմանիա Գօնկօտան իլք մաթիւլապիթընը խէյիլմէ թաալի էյէմիշ օլապ անը Ֆրանսանըն գապուլ էտէպիլէճէլի պիր շէքիէ գօյմուշ սըր: Պու սօն թէքլիֆէ կէօրէ Արմանիայա Ֆրանսա-Գօնկօտանտան վէրիլէճէք միգտար ճիւլի իսէտէ Արմանիայը Պէլճիգա Գօնկօտան հագլըն կէ-թիւրտիլիւ ճիւլէթլէ Արմանիայը մէմուր զըլա-ճագ տըր: Պաղը Արման մուհարրիլէր պու փաղարըգտա Արմանիանըն մէմուլ էթալի գա-տար պիր հիւսէ էլտէ էտէմէսիլինի Ինկիլթէ-րանըն թութաղըր վաղիլէթլէ համ էտէրէք Լի-կիլթէրայա գարչը հախօշնուտի պէյան էտիլօր-լար: Բայլաթակաա հիւքիւմէթին մէպէք ի խա-րիճիսի հագլընտա իսթիլգահ էթմէք իսթէյէնյէր պուլընտա իսէ տէ, պաշ վէքիլ Բայլաթաի պիթմէգուէն հիւքիւմէթին քէնտի խաթիճի մէս-լիլինի մէճիսին հուգուընա արգ էտէճէլինի վաա էյէմիշ տիր: — Ինկիլիղ հիւքիւմէթի ճէ-նուպի Իրանտաքի գօնսօլսիսնէլէրինէ հէր-լէշտիլմէք իլիւն Հինտիսթանտան մուհաֆըլ ասքէրլէր կէթիրմէքտէ պուլընտա պու իլիւն Ի-րան հիւքիւմէթի Ինկիլթէրանըն պու մուամէ-լէսի պէյհինտէ փօթէթիթօ էթմիշ, վէ ճէնուպի էյալթիլէրտէ ասայիլէ տիգգաթ էտիլմէմէսինէ Շահը մաթիւլ թարաֆընտան զուհուր էտէն միւշքիւլաթ սէպէպ օրուլընտա պէյանյէ տէր-հալ օրայա մուգթէտիր պիր վալի կէօնտէրիլէ-ճէլինի խապէր վէրմիշ տիր: Հինտիսթան ա-քէրլէրի հօլա չըգմը սըր: Շահը մաթիւլըն Բուսիա հուտուընը կէչիպ Ասիտպատա իլ-թիճա էթալի խապէր վէրիլմիշ իսէտէ, Բու-սիա հիւքիւմէթի պու խապէրի թէքիլ էյէմիշ տիր: — Իրանըն մալիլէ միւսթէշարը Ար. Շուսթըր հագլընտա պիր պէյաննամէ նէշր էտիպ, Բուսիա վէ Ինկիլթէրա տէվլէթլէրինին Իրան մէմէքէթինճէ իթթիլաղ էթտիքլէրի մէպէքլէ-րին Իրանըն թէճէտիւտալինէ մանի օլաճագ նէվ-տէն օրուլընտա իլան էյէմիշ վէ քէնտիսին թէնտիգաթ ի իգթիսատիլէ թէշպպիւլէրինէ մէգքիւր մէպէքլէրին մուխաթի պուլընտա-ղուըն խապէր վէրմիշ տիր: Թայմգ պուըն թէք-զիպ էթմիշ իսէտէ Մր. Շուսթըր քէնտի տէլիլ-լէրինի Թայմգա կէօնտէրմէլի վաա էթմիշ տիր: — Միա Բօս համ պիր Ինկիլիղ թապիպէ միսիօնէրի Շիրալ կօլընտա հարամիլէր սօյուպ սարալ էյ-լէմիշ տիրէր: — Իթալիանըն Միլան չէհրինտէ գօլէրա զուհուր էտէրէք իլլէթմէն թութուլան-լար թէսալի իլիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան

խառնախառնէյէ կէօթիւրիւիւրէր: Էնայնին ճաշիկ սընֆը արասընաա «Հիւքիւմէթ սողթօրլարը պունլարը օրատա պէհիլլէյիլ էօթիւրէճէքլէր» աէյու պիր թէվաթուր չըգմար իւզէրինէ, պիր իզտիհամ կիտիպ ճէպրէն խառնախառնէյէն խառնալարը պարապ, էվլէրինէ կէօթիւրիւրէր վէ սպ գարըն խառնախառնէ սողթօրլարընը թէվէֆ էտէճէքլէր իմիշ:

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Ազգ. Ժողով Հոկտ. 20 ձիւմա կիւնիւ իճթիմա էտիպ. Փաթրիք վէ Կաթողիկոս ինթիթիմապը մէսէլէրիլլէ իշթիլլալ էյէմիշ սիր: Փաթրիքխանէ ումուրունըն Տեղապահ իլէ խաարէ օլունմասընըն 4—5 այր թէճավուզ էթմէմսի իճուպ էտէրքէն, պու վաղթըն չօգ իոթիտաա էյէսիլլի պէյան օլունուզ, վաղթ վայ էթմէյէրէք Փաթրիք ինթիմապընա միւսաշէրէթ օլունմասը թայէպ օլունուզ: Մէսէլէ էթրաֆըլէ միւսպահաա օլունմազ իւզրէ բուզնամէյէ կէշիլլիմէսի վարդաթիւնա հէվալէ էտիլաի: Սօնրա էշմիածին Կաթողիկոսը ինթիմապը իշիւն մուրախիսա թայինի մէվլուը պահ օլուն: Պազըլար՝ Կաթողիկոսըն քիմլէրտէն սէյլլէճէյինի իլահ էթաիքտէն սօնրա, մուրախիսա թայինի թէքլիֆ էթտիլէր: Շու հարաէ երեսիթիսանլար Ազգ. Ժողովըն թային էթտիլլի քիմսէյէ քէնաի ըէյլէրինի վէրէճէքլէր: Պազապարը սա էվլէլա մուրախիսապարը թային էտիպ, ըէյլէրինին քիմէ վէրլէճէյինի սօնրա պէյան էթմէքլլիլ թէքլիֆ էթտիլլէր: Լաքին պու սօն թէքլիֆէ չօգ քիմսէլէր մուրախիլլի կէլաի: Իսթանպուլ մուրախիսապարը՝ Պեսրոս պէյ Խօրասանճեանա վէ սօնրա Զօհրապ էֆ յէ թէքլիֆ էտիլմիշ իսէ սէ հէր իքիսի թարաֆընտան սա ըէսա օլունմըն տըր: Շիմաի մուրախիսա հալընաա իւշ գանախաա սրոյունուզու սէօյլէնլար. սապըգ նաֆիէ հալըրը Պեսրոս էֆ. Հալաճեան, փօթիմ վէ թէլլրաֆ հալըրը սապըգը Յակոբ էֆ. Սթանպուլլուեան վէ Ազգ. Ժողովըն ըէիս ի սանիսի Հրանդ էֆ. Ասասուր: Պու իւշտէն պիրինին գապուլ էտէճէյի իւմիս էտիլլար: — Գայսէրլլէտէն Ռուսահայ Մեղքոն քէն. վէ Տօքթօր. Սևեան, Մըրրոսան Վահան էֆ. Թէքէեան, Մուշտան Բագրաս վրդ. Վարդապետան Կաթողիկոս ինթիմապընա մուրախիսա թային էտիլմիշ տիլլէր: — Տիկին Մարի Նազարբէկեան՝ Հնչակեան տէյու իթհամ օլունուզ Գոմգասիա խաարէ ի էօրֆիլէսի թարաֆընտան 6 սէնէ քիւրէք ճէգասընա հիւքմ օլուն

մուշ տըր: — Պուլանդ Մէրիասա վէքլլինին իշարընա հազարէն, Ուսումնական Խորհուրդ թարաֆընտան վէրլլէն շէնտէթիմամէլէր Պիթիլի մէարիֆ միւտիլլէթինտէն գապուլ օլունմամազտա տըր: — Պազէյին (Ճէպլէ Պէրէքէթ) էրմ. Լուս. վէ Բուլ. ըէիս ի բուհանիլլէր՝ Խանմըշ վէ խաարապ օլունշ քիլիսալարըն մէսարիֆ ի ինչալլէսի հիւքիւմէթ թարաֆընտան թէսվիլլէ էտիլլէճէյի գարար էտիլմիշ իքէն, պու պապուէ հալա պիր շէյէ թէշէպալիս էտիլմէտիլլէնտէն սոլայը իշթիլլէքեա էտիլլար: — Փարիզին Ֆիւնուըն ը գարիֆէ մէքթէպինին տիւիւուլլէ իոթիմանընտա ըէսամըլլ չիւպէսինտէ Պ. Ռաֆայէլ Շիւմանեան վէ Արաճաճեան, հէյքէլթրալըգտա Պ. Յակոբեան մուվաֆֆազ օլունշ տըրլար: — Քէսապ վէ Անթաքիստա իլթիշաշտան զիլան չէքէյլէրէ թախիս իշիւն Հալէպ վիլայէթի նէգաինտէ պուլունան 3,000 լիւանըն 1,300 ինի Քէսապա վէ 1700 ինի ինթիմաքիսա վէ Սուէտիլլէթ թախիսէ հիւքիւմէթ գարար վէրմիշ սիր: — Եօզգաա առաջնորդարանընտան Փաթրիքանէյէ պիլաիլլիլլար: — Հանիֆի պէյ իսմինտէ պիր միւթէզալիլլէ՝ Բոււտիկին քէօլլէնտէն Սուպալլիտան Սէրորէնին թափուլլէ միւթէսարըք օլունուզ պիր սու տէյիլմէնինի վաղըքի տէյու գասապ չալընլարար. իւքին մէշրուլլէթ իւզէրինէ օրայա երլլէյմիշ օլան Սևրաքի ճէպրէն ալըլար սիւրմէք իւզրէ գախազամ թարաֆընտան պիր պէօլլէք ժանտարմա կէօնաէրիլլի. գուվլէ ի ճէպրիլլէ իոթիմալը էսնաաընտա Սերորէնին քիւլիւք թօրնը ժանտարմալարըն ալազարր ալթընտա թէվէլլէիլ վէֆաթ էտէր. վաղիքէյինաա ժանտարմալար՝ գաթիլ տէյու զէվալը փէտէրի սէրտէսթ էտիպ մահպուս էտէրլէր. իւքին քէֆալլէթիլ սալը վէրիլլի. Սերորէ իսթանպուլաա մէրքէզի հիւքիւմէթէ իշթիլլէքեա էթմէք իւզրէ Եօրա չըգմըշ տըր:

Փ Ր Օ. Ճ Է Ս Ա Ա Յ Ը

Գօնիատա Ճէնանեան Գօլէճի թայէպէսինին առէտի 300է պալիդ օլունշ օլունա կէճէլլէր 150տէն գիլատէ տիր: Պինալար սօլունշ օլունուզընտան գիլատէ չակիրա գապուլ էտէմէլլէճէքլէրինի իլան էտէրլէր: — Իլմիր քիլիսէսի պիր երիցասուն սաթուն ալմըշ տըր: — Աթիտէքի իանէլէր խաարէխանէմիզէ կէօնաէրիլլիլ տիր: — Աֆիօն Գարա Հիսար Գասընլար Աղիսախանը թարաֆընտան 1/2 լիւա Պանսիւրա քիլիսէ պիւհաըն իշիւն, վէ 1/2 լիւա Օսմանիլլէ քիլիսէսի իշիւն, քէգալիք շէհր ի մէգքիւր Կիլակի մէք

թէպի թաղեպէրնտէն 21 1/2 դր. Իսթանպոլ հարիզգէտէկիանընա : Էմանուէլ քիլիսէի աշակերտն ալիս զաթ մի թէվէֆա Սարուօւան վաղընըն աիլէսինէ 3 իրա խանէ էյլէմիշ տիր : — Տէրիսատտէթտէքի Փրոթէսթան ճէմատթար միւթթէհիտ ալիս Որթախնամ թէշքիլ էթմիշ օրուպ, աղալար՝ ըէխ Վեր. Յ. Ճէճիզեան, գործակատար Պատ. Գարեգին Գուհտուրաճեան վէ տիկէր աղալար Վեր. Ա. Շմաւոնեան, Վեր. Ղ. Կարապետեան, Յ. Ֆէրմանեան էֆ. վէ Մր. Րիկզ տիկէր :

ՏԱԽԻԼԻ

Սաղի.— Ահալալ սլատիյէտէ ալիս կէօնէ թէպէտարիւ վէ հէնիլիք վուգու պուլմամը տըր : Թարապուսը Ղարապ սահիլինտէ քեախն՝ Թարապուս, Պէնկապի, Տէրնէ վէ Խուժո նոմ մուհիմ նոգթալարն Թթալիանըն հէտինէ կէշմիշ օլտուղու խապէր վէրիլիյօր : Տէյլի Թիլիշրաճըն մուխտալիլին վէրալիլ խապէրէ նոգարէն Իթալիարլար Հոկ. 18տէ Պէնկապի էօնիւնէ հէթիլիպ շէնրին թէսլիմինի թաղեպ էթմիշէր խտ տէ իշէրիտէն ճէվապը ըէսա վէրիլիշ : Էրթէսի կիւն շէնր թօլա թուլթուլմուշ վէ աէօրթ պին գատար տաքէր գարայա չըգարլըմը խտ աէթիւքէր վէ Արապար թարաֆընտան վուգու պուլան շէտիտ մու գալէմէթ նէթիճէսինտէ Իթալիարլար շէնրի իշլալ էաէմէյէրէք էթրաֆտա պաղը մէվգիլէրի թուլթուլար, իքի թարաֆտան պէօլիւք գայաթ վար զանն օլունույօր : Պիւ աիկէր խապէրէ կէօրէ շէնր պընմը տըր : — Էրեւմի Թարապուսըն մուհիմ մէվգիլէրինտէ 25,000 Իթալիարլար տաքէր մէվճուս օլուպ ալիս իքի կիւնէ գատար Իթալիա գուվլէ ի միւրէթթիպէսինն ոսն գաֆիլէսինն տախի վիւրուս էաէճէյի խապէր վէրիլիյօր : Էլօրօտ աէվլէթիլէրի մուհարէպէ ի հաղըրէնն ուզուն միւտտէթ տէվամը թաղալիլնտէ ումուս էվրօֆանըն տուլ՝ վէ միւտալէմէթինն իրալ էտիլմէսի թէհիլքէսինէ պինաէն՝ Իթալիա իլէ տուլ՝ միւղաքէրէսինէ կիրմէսի իշլան հիւքիւմէթ ի Օսմանիյէյէ թալսիյէտէ պուլունմուշ տըրար : — Իթալիա Խարիճիյէ նաղըր Սան Ճուլիան՝ հէր կէօնէ մէսուլլիյէթի տէրիւտէ էաէրէք Ատալար տէնիլինտէ մուխտալմաթա պաշլամաղա գարար վէրմիշ իտիլի ըիվայէթ օլունմոգատ տըր : — Իթալիա սէֆալին ի հարալիյէսինն Ատանա սէվահիլինէ միւթթէվէճիկէն Մէրսին կաղընրաընտան միւրուր էթտիքէրի մէմուրիյն ի Պահիլիյէ թարաֆընտան

կէօրիլիւշ տիր : Քէզալիք Սաղըլ տատար վէ Ավլօնիա (Արնաւուարուգ) սէվահիլինտէ տախի Իթալիա զըրիլըարը կէօրիլիւշ տիր : — Մէճիլի ի Մէպուսան՝ ումուս իճթիմա աղտ էթմէմիշ օլմաղլէ յիւպէլէր վէ էնճիւմէնըն այրը այրը միւղաքէրաթտա պուլունմուշ տըրար : Իքինճի չիւպէ՝ Հազըր փաշա Գապինէսի ալէյիլնտէ վէրիլէն թաղիլ իլէ իշթիլալ էթմիշ տիր : Թարապուսը Ղարապ մէպուսարլար էնա ի թէաղիլթտա իթհամմալէ միւտէրիճաթը հաղընտա իւղահաթտա պուլունմուշ տըրար : Անլէր Հազըր փաշա Գապինէսինն Տիւլանը ալլիյէ սէվգիլնէ քեաֆի էվրազ վէ վէտաիգ էլտէ էթմիշ տիրէր : Մէսիլէյինն թէմամէն թահգիգի իշլան էրեւմի Տէրիսատտէթտէ պուլունման տաղըր Թարապուս վալի վէ գոմանտանը Իպրահիմ փաշանըն խթիճվապ էաիլմէսի վէ Խարիճիյէ նէգարէթի իլէ Րոմա սէֆարէթ ի Օսմանիյէսի, Տալիլիյէ նէգարէթի իլէ վալի, վէ Հարալիյէ նէգարէթի իլէ գոմանտան արաքնտա իլանը հարպտան մուգատտէմ ճէրէյան էաէն մուխտալէրաթը հալիլ թէլէղրաֆնամէլէր իլէ մուհարէրաթըն՝ մէճիլի ի Մէպուսան ըլլատէթի վաթիթաղլէ հիւքիւմէթտէն թաղեպ էաիլմէսինէ գարար վէրիլիշ տիր : Հէյէթ՝ էրեւմի փարիզ սէֆարէթինտէ պուլունման տաղըր խարիճիյէ նաղըր Րիֆաթ փաշալը տախի ճէլալ էաէրէք քէնաիլինտէն խթիլաշաթտա պուլունմաճաղ իմիշ :

Չարչեմպին : 15,000 Մըսըրը պէտէվիլէր հանրարնտա էրգազ վէ մուհիմմաթ օլտուղու հալտէ Թարապուսա միւթթէվէճիկէն հարէքէթ էթմիշ տիրէր : — Մուխտալմաթա իրիթամ վէրիլմէսի իշլան Իթալիա տօնանմաընըն տալար տէնիլիլնտէ իճրա ի հարաքաթ էտէճէյինէ տալար Իթալիա Խարիճիյէ նաղըրըն պէյանաթը իւղէրինէ Պապը իլի պու շէյէ տիւվէլի մուտալգամանըն տիգգաթիլարըն ճէլալ էթմիշ տիր : — Թարապուսը Ղարապա Ալմանիա գօնուրօտունուն էէրիլ էհալիտէն օլան խըսմէթքեարը պիւր Իթալիան տաքէրինն գտմա իլէ վուրտուղունտան տալար գուրչունա թուլթուլմուշ տըր : — Իթիլիստ վէ Թէրազգի ճէմիլէթինն մէրքէլի՝ Թարապուստա պիւր միւտէֆաա ի միլիլիյէ իշէթիլ թէշքիլ էթմէք իշլան Այալըն մէպուսու Ուպէյալ Ուլլահ էֆ. վէ տալար 3 զաթլարտան իպարէթ պիւր հէյէթ կէօնտէրմիշ տիր : — Սաարազամ փաշա Տալիլիյէ նէգարէթինն Այանտան Սաարը Սաղըլ Ֆէրիտ փաշայա թէքիլիք էթմիշ վէ միւշարիլէյն 48 տաթա գատար ճէվապ վէրէպիլէ-

ճէյնի պէյան էթմիշ տիր: — Մուհարէպէ սէ-պէպինսէն մէյառնա կէյէն պիւհրան ր թիւծծու-րիյի տէֆ էթմէք իշխն Օսմ. Պանդապը սոն 16 կիւն զարփընտա պանդապա 2 միլիոն լիւա խոխալ էթմիշ տիր: — Հանիտա (կիրիա) Մէճ-լիս ի միլիոնի պիր շամաթալը ինթիմալընտան սոնրա՝ հիւքիւմէթ խթիֆա էթմիշ տիր: Մէճ-լիս Աթիւնա մէճլիս ի Մէպուսանընա պիր ողա կէօնտէրմէյէ գարար վերմիշ տիր: — Շէհրիմիդէ Ճափօնիա փարլամէնթօսու ալաորնտան 2 վաթ կէրմիշ օլուպ պու կիւնքի Մէճլիս ի Մէպուսան-տա հաղըր պուլունմուշ ալըրար: — Մէճլիս ի Մէպուսանըն հէփ ֆըրզալարը արաորնտա պիր Պալգան իթթիհատը (գանֆէսորէսիոն) թէշքիլ էթմէք պապընտա փէք ճիւտթի պիր մէյլ ու հա-րէքէթ զահիր օլմուշ ալըր:

Մհնիս ի Մհպուսան, ճնճը ինթիմաա ախը ր ասքէր գանուռնըն միւզաքէրէսինէ պաշանմը վէ 1ինճի մատտէ օգուռուպ պապուլ օլունմը ալըր: Եանի, «Ուսում Օսմ. լըլար իշպու մատտէնիս թալիս էյլէտիյի խըտմէթ ի ասքէրիյէ իլէ միւ-քէյլէֆ տիրլէր»: Շահգատէկիսն իլէ Սուլթան զատէյէրին վէ շէրիֆիյէրին ասքէրիյինէ տաիր պու պէնտէ իլալէ էտիլմէք իւզրէ վէրլէն պիր թագրիր կնճիւմէնէ հէվալէ էտիլաի: 2նճի պէնտ պէրվէճն ի աթի օգուռուպ գապուլ օլունտու: — Հէր շախս սիճիլ ի նուֆուստա մուզգայէտ օլուռուլ թարիս ի թէվէլլուտիւնէ կէօրէ 20 եաշընա տուլուլինի թալիպ էտէն սէնէ Մար-տընըն իլք կիւնիւնտէն իթիպարէն սինն ի միւ-քէյլէֆիյէթ կիրիպ մուամէյէ ի ասքէրիյէ կէօ-րիւր»: 3ինճի պէնտ. «Սուռուֆ ր պէրիյէ իշխն խըտմէթ ի ասքէրիյէ միւստէթի 25 սէնէ տիր»: 25 սէնէյին 20 սէնէյէ էնտիրլիմէսի թէքիթ օլունմուշ ալըր: Պու խուռուստա սէօյլէր իքէն կիւմիւլճիւնա մէպուսը Իսմայիլ պէյ «Պու կիւն պիլլմ խարապըմըզա, ալլէմիլին ֆաղըր հալը-նա, թիճարէթ վէ սէնայիլիմիլին թէլազգըր էթ-մէմէսինէ եէկիսնէ սէպէպ պու ալըր», տէմիշ տըր: Բէզալիք Պուշօ էֆ, «Ասքէրի պէպէյէճէք օյան Յրանսըզ նափօլիօնլարը տէյիլ, Թիւրք լիւալարը օլմալը ալըր: Պիլ իսթիգրալլարլէ առ-քէր պէսէյօրուլ... Էֆէնտիլէր, էվլաուլըզը Ամէրիգայա զաշըրմայաճազ գանուռլար եա-փալըմ» տէմիշ տիր: Խալըճա միւնազաշատան սոնրա մէզքիւր պէնտ թէտգիլ օլունմազ իւզրէ էնճիւմէնէ կէօնտէրիմիշաիր: — Սուռուֆ ր պահ-րիյէ հազգընտա օյան 4ինճի պէնտ տաիս օգու-նուպ պիր միգտար միւզաքէրէսէն սոնրա էն-ճիւմէնէ կէօնտէրիմիշ տիր:

Փիւնճիկնպիւն. — Թարապուստա ասաքիր ի Օսմանիյէ իլէ Արապլար պիլլէշիպ իթալիան առ-քէրլէրէ շէտիսէն հիւճիւմ էթմիշ վէ ազիւմ թէ-լէֆաթ վէրմիշ խիթլէրի լիվալէթ օլունտալըր: — Էլմէն ասքէրի գօմանտանը Իլլէթ փաշա՝ Իսմաւ Եահիա իլէ իթիլաֆ ր թամմ հաղըր էթ-ալիյինի պա թէլէրաֆ պիլալիմիշ տիր: — Թա-րապուս վալի ի սապըզը Իսրահիմ փաշա՝ իթ-հանաւմէ հէյէթիւնի սիւպլարնա ճէվապէն Հազգը փաշա գապիւնէսի ալէշիլնտէ մուհիւմ խնաաաթաա պուլունմուշ ալըր:

Պու սոն կիւնիւրտէ Մէճլիս ի Մէպուսանըն մուխալիֆ աղալարը տէվալը վէ միւշթէրէք պիր ֆըրզա թէշքիլի իշխն չալըճադաա տըրար: Թէշէքքիւլ էտէճէք օլան պու ֆըրզայա՝ Միւ-թէտիլ Հիւրրիյէթփէրլէրան, էհայի, Միւսթա-գիլ վէ Բոււմ ֆըրզալարը աա իշթիրաք էտէճէք տիրլէր: Պու ֆըրզալար՝ մագսէտլէրինի թէէ-մին էթմէք իւզրէ միւզաքէրաթիա պաշամը ալըրար: Հէր ֆըրզաաան 2 քիշի օյարազ 10 քիշիսէն իպարէթ պիր հէյէթ թէշքիլի թասալվուր օլունտալը իմիշ: — Փրօֆ. Կարնօթուկ Մարաշ գուրալինտէ, Սալըճա կէօղիւ նամ մահալտա հաֆրիյաթ իճրա էթմէքսէ օլուպ մուսալլէյին թալլըզա կէօնտէրսիյի պիր թէլէրաֆնամէյէ կէօրէ օրատա Բօմա էսէրլէրինտէն աշաղըսա Հիթի գալարար վէ Մըրըրն 18նճի սիւլալէսինէ տիւ ասարը աթըզէ քէշֆ օլունմուշ ալըր: — Պազըլար Իթալիանըն Թիւրքիա ալէշիլնտէ իլան էթալիյի հարալըն քիլիսէ վէ տին թարաֆընտան թէշվիլ օլունմը, մուզատտէն պիր մուհարէպէ օլուռուլը խապէր վէրմիշ խէ տէ, Փափա հազրէթլէրի վաթիլանըն միւլէվլիւմ ի էֆքեարը օյան Օսսերվաթօր Բօմաւօ նամ դալէթա վա-սըթտըրլա իլան էտէր քի, Փափա հազրէթլէրի պու մուհարէպէյէ տաիր հիշ պիր մէսուլլիյէթ տէրիւնտէ էթմէմէքլէ պէրապէր պու կիլի պիր շալիանըն չըգաղըրտա պէյանը էսէֆ էտէր: Մուհարէպէ խապէրլէրի իթալիաաա պիր դաշ տէրէճէ սըզ սանսօրլար էլլիտէն կէշալիյի միւ-նատիպէթլէ վէրլէն խապէրլէր պազը տէրէճէ ինթիյաթլէ թէլազգըր էտիլմէք իճապ էտիյօր:

Միւսիր ի մէսուլ վէ սահիպ ի ինթիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ
Տէրիսատէժ, Չագմագնըր, Յակոբեան խան

Ն⁰ 44 Ի Լ Ա Վ Է

ԶԱՐԳԷՆՊԻՆ, 1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1911

Տ Ա Խ Ի Լ Ի

Ճիւմա. — Միտիլի աշրջարժնաւոր տիւնէն ֆիւ-
րօտունուն նիւմայիշ հափմապտա օրտուղու պիւ-
տիլիմիշ տիր: Պէյրուլթա տախի պիւ տիւնէն
ֆիւրօտունուն կէճէ կիւնտիւզ նիւմայիշ իճրա էթ-
մէքաէ օյտուղու պիւտիլիմիշ տիր: Թարապուու-
տա Իթալիանյար՝ թէյյարէ վաթիթաւյէ Ազի-
զիյէ ճիւնթիւնտէն լիւրիլէմէքաէ օյան գոււլէ ի
առքէրիլէյի միւշահէտէ էյլէմիշ տիր: Էնվէր պէն
Թարապուու միւվաւէթ էթմիշ տիր:

Ճիւմա հրքախ. — Մեհլիս Մեպուսան,
7 իննի իճթիւնաւոր Սատրապամ փաշանն վիլայաթ
գանաւնամէսին՝ սնտէ պաղը թաւիլաթ իճրա
էթմէք իւզրէ իաւէսինի թալէպ էտէն պիւ թէզ-
քիլէսի օգոււնուպ խալլի միւշապաշատան սօնրա
թէզիլէ կէրի կէճաւէրիլէք շարթըյէ մէզքիւր
գանաւնամէսին էնճիւմէն վէրիլմէսի գարաբիլի
օյմուշ ալը: — Իսթանպուլ հարիզլէտէկէաննն
պիւ սէնէ միւստէթլէ էմաք վէրիլիսինտէն մա-
ֆու թուլթուլալարը խուսուտունտա Սէտարէ-
թին պիւ թէզքիլէսի օգոււնուպ Մալիյէ էնճիւ-
մէսինն իրապ էտիլմիշ տիր: Պատէնու թէքրար
Ախլը առքէր գանաւնամէսինն միւշաքէրէսինն
կէչիլպ պէր վէճհի զիյր 4 իննիւ մատաէ գրաթ
օլունմըշ ալը: » Սոււտուքը պահրիյէ իչիւն խըտ-
մէթ ի առքէրիյէ 18 սէնէ օլուպ՝ իշպու միւս-
տէթին 5 սէնէսի խըտմէթ ի մուվազգաֆա, 10
սէնէսի խըտմէթ ի ինթիյաթիլէ, 3 սէնէսի խըտ-
մէթ ի րէտիֆիլէ տիր: Իշպու սընֆուտ խըտմէթ ի
միւսթանֆըզէ հօգ ալը: » Պու մատաւէյէ տաիր
վէրիլմիշ օյան պաղը թազրիլլէր օգոււնուպ միւ-
շաքէրէ օլունտուգտան սօնրա՝ մատաէ էնճիւ-
մէնէ կէճաւէրիլմիշ տիր: Պունտան սօնրա կրէ-
պէնա Մէթրօֆիլիսինն գաթլընտան տօլալը
րու մէպուպար թարաֆընտան Տախիլիյէ նա-
զըրը ճէլալ պէյ իսթիլաւ հալիմիշ տիր: Նաղը
էֆ. վէրսիլի իզահաթտա, Մէթրօֆիլիսին Սեպա.
30 տա հիւքիւմէթէ խապէր էթմէքսիլլին կրէ-
պէնատան 3¹/₂ տաթ ուզապտա պուլունան
Շիքօհան քէօյիւնէ կիտիլ էրթէսի կիւն օրա-
տան կրաւորտայ տօլրու հարէքէթ էթալիլինի,
լաքին օ կիւն օրայա էթիլմէտիլինտէն քէօյ-
իւլէրին միւմալիլէյի արամաղա չըզըպ աթիւ-
րընը սէյիպ հալտէ պուլտուգալընը վէ 3 կիւն
սօնրա միւմալիլէյի Մէթրօֆիլիսին վէ կաննտա
պուլունան աւիլաւազ իլէ սաիր րէֆիլլէրին ճէ-
սէպէրինի պիւ օրմանտա պուլտուգալընը, հիւ-

քիւմէթին տէրնալ թազիլաթա պաշալմըշ խա-
լիլի, գաթլի մէզքիւլլին տաի պիւ ճիւնայէթ
իտիլի գաննընտա խէ տէ անըն սիյասի պիւ մա-
հիլէթի հալի օլմալը տա ինթիմալ խալիլինի զիւք
էթմիշ տիր: Թրաւան Նալի էֆ. պու ֆիլիլին
սիյասի պիւ գաթլաւան իպարէթ օյտուղունու
զիւք էթաիլաւան սօնրա թիւրք զազէթալընը
պու մէսէլէտէն ապա պահա էթմէտիլլէրինէ
թէէտիլլէ պէյան էթմիշ տիր:

Փազար. — Թարապուու Ղարապաքի Ի-
թալիան գոււլլէթի պէր վէճհի աթի տիր:
Թամուգ վէ Պամպատա 2,400, Պէնկազի վէ
Տէրնէտէ 19,000, Խոււմ վէ Մարաթաւա 3,200,
Թարապուու 18,000 նէֆէր: Թարապուու
սիլէր 5,000 քիլիլք պիւ ֆըրգա ի առքէրիյէ
տախի պիւ իքի կիւնտէն միւվաւէթ էտէճէք
տիր: — Պէյրուլթան պիւ թազըմ քիւմէլէր Իգ-
սաւ զազէթաւընա վէ պաղը մէպուպարա պիւ
թէլէյրաֆ քէչիտէ էտիլ՝ Թարապուու հազգըն-
տաքի ինմալ վէ խիյանէթիւնտէն տօլալը պիւ-
թիւն Պէյրուլթալընն եէքալի եէքըէպան
Հազգը փաշանն մուհաքէմէ էտիլմէսինի թա-
լէպ էթաիլլէրինի պէյան էթմիշ տիրլէր: — Բեա-
միլ փաշա հազրէթլէրի զըշը օրատա իմրար էթ-
մէք իւզրէ հարըն Մըրըա միւթէվէճհիէն շէհ-
ըրիլլէտէն հարէքէթ էտէճէքլէր տիր: — Իրան
շահը մախլուը Մուհամմէտ Ալինին պիւրատէրի
վէ Իրան մէշրուլթիլլէթիլինն պաշ խաթիմի Սալար
իւտ Տէվլէնին Իսթանպուլա կէլմիշ խալիլինն տաիր
պիւ շայես տէվէրան էթմէսի իւզէրինն օրատա
պուլունտուղունա չիւպէն էտիլլէն պաղը հօթլլէր
արաշարըշմըշ խէ տէ միւմալիլէյի պուլամա-
մըշար ալը:

Փազար հրքախ. — Պու սօն իքի կիւնտէ ա-
սաքի ի Սոմանիլլէնն Թարապուու շէհրինի կէրի
ալմըշ վէ վուգու պուլան պիւ միւստէմէտէ
Իթալիանյարաւան 5,000 քիլի մազթուլ օլուպ
7,000 քիլի տալի էսիր տիւնմիւշ վէ անլէրաւէն
95 թօի, 37 մէթրալիյօզ, 1,700 սանաղք մու-
հիմաթ զապթ էտիլմիշ խալիլինն տաիր պիւ
շայա տէվէրան էթմիշ տիր: Շէհրիմիլլէտէ
էնալի պու պապալէ ալիմ սէվլինն վէ մէ-
սէրրէթ պէյան էթմէքաէ օլմուշ վէ հաթթա պիւ
զաշ էէրլէրաւէ գուրպանլար քէսիլմիշ տիր: Լա-
քին հալա էն միւթէմէտ զազէթալար պու խա-
պէրի գալա ը ինթիյաթլէ թէլազգի էթմէքաէ
սիրլէր: Պու խուսուտա Սատրապամ փաշա վէ
Հարպիյէ նաղըրընտան մալիւմաթ ալմազ իւզրէ
միւրէնաթ էտիլալաւէ միւշալիլէյի փաշալըն

մէջքերը խապէրէրէ տաիր հիշ պիր բէտի թէ-
լէղրաֆ արամը խորքերի անյաշըմը տըր :
Թարապուսը Ղարպուտ պուլունան Սէլանիք
մէպուսու Բանի պէյտէն կէճէ եարըննատ կէ-
լէն պիր թէլէղրաֆա կէօրէ՝ անճաղ շէհրին գուր-
պինտէ 2 խթիհքեամ վէ պիր միգտար մուհիմ-
մաթ զապթ օլունմուշ տըր : Շէհրին տախի ի-
թիրատա էտիլէճէյի իւմիտ էտիլմէքտէ իմիշ :—
Իթախանյարա մուսվէնէթ էթտիյի ընվայէթ օ-
լունան Թարապուսը Ղարպ պէլէտիյէ ընվաի
Հասունէնին իթլաֆ էտիլտիյի մուսիրրէն սէօյէն-
մէքտէ տիր :— Մէճիս ի մէպուսանտան ինթի-
խապ էտիլմիշ օլան պիր Սուլհ հէյէթի տաիրէ ի
Այանտա իճթիմա էտիլ Թարապուսը մէսէլէսինին
սուհէն թէսվիյէսի իչիւն տիւլէյի մուսաղլամա
նէզտինտէ թէսվիյէսի մուսաղլամա մաղ-
սէտիյէ էվրօփայա քէնտի արալարընտան պիր
հէյէթի մախուսէ կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ
տիրէր :— Ատիյէ նազրըր Խայրի պէյ խթիֆա
էտիլ կէրինէ Մէմտուհ փաշա թալին օլունմուշ
տըր :— Մէճիս ի մէպուսանըն իթթիհաա վէ թէ-
րազգի ճէմիյէթինէ մէնտուպ օլան աղատը Թա-
րապուստա մուհարէպէ էտէն տաքէրէրին իհ-
թիյաճաթընա գուլանըմաղ իւզրէ Իանէ ի Հար-
պիյէ նամըյէ պիր իանէ տէֆթէրի աշմը տըր-
լար : Վէրիյէն հէտիյէյէր 25 լիրատան էքսիք օլ-
մայաճաղ վէ տաիր մէպուսարտան տա իսթէ-
յէնէր իլթիլաք էտէճէք իմիշ :— Ումուս մէմու-
րիյն ի միլիյէնին աշվալ վէ սըֆաթընա վէ տէ-
րէճէ ի էհիլիլէրինէ տաիր մալիւմաթ հասըլ
էթմէք իչիւն վալիլէրտէն պէտ իլէ միւթէսարըրֆ
վէ գաթմաղաճարա գատար Միլիլիյէ մէմուրի-
յէթիլէրինտէ պուլունան զէվաթըն խամ վէ սինն
վէ մէնշար թահիլլէրինի վէ նէ գատար միւս-
տէթաէն պէրու խրտէմաթը Միլիլիյէտէ պու-
լունաուղլարընը վէ էվլէլէնէ նէրէլէրտէ , նէ
կիպի խրամէթլէրտէ պուլունաուղլարընը վէ նէ
կիպի էսպապտան տօլայը ինֆիսալ էթմիշ օլ-
տուզլարընը միւպէյյին պիր տէֆթէրին թան-
զիմ վէ իրալը մազամը Սէսարէթտէն Տախի-
իյէ նէզարէթինէ թէպիլի օլունմուշ տըր :

Մէճիլիս մեպուսան .— Մէքիլինճի իճթիմատա՝
էվլէյա Գըրգ Գիլիսա մէպուսու էմուլլահ է-
ֆէնսինին թէտրիսաթը իսթիլտալիյէ գանուսու-
տուն՝ Սէսարիֆ էնճիւմէնի թարաֆընտան նի-
գամաւէն ի տախիլիյէյէ մու խալիֆ օլարազ Մէա-
րիֆ նէզարէթինէ խառէ էտիլտիլինէ տաիր վէր-
միշ օլունմուշ պիր թազրիր օգունտու : Պիր
միգտար միւպահէսէտէն սօնրա մէջքերը գա-
նունուն պիր միւստէթ ի մուսայէնէ զարֆընտա

խառէսի հազգընտա հիւքիւմէթէ պիր թէզքէրէ
եազըմապընա գարար վէրիլտի : Պունտան սօնրա
Միւքէլլէֆիլիթ ի աաքէրիյէ գանունամէսինին
միւպաքէրէրինէ պաշանմը տըր : Ղինճի մատտէ
օգունուպ՝ սիննի միւքէլլէֆիլիթ տախիլ օլ-
մապտան վէ եա հէմթէվէլլիւտիլ տրգատաշ-
լարը ինթիյաթա կէսմէպտէն մուգատտէմ մէ-
քեաթիլ ի պիլիյէ ի ընտիլիյէ վէ եա էճնէպիլիյէտէն
իքմալը ի թահիլ էտէրէք շէհատէթնամէ աղմը
օլանլարըն պիր սէնէ խրամէթ ի մուվաղ-
զաֆատա պուլունմալարը խուսուսունա իթի-
րալ էտիլէրէք մէջքերը պիր սէնէնին 3 այա
թէնպիլի թէքիլի օլունմուշ տըր : Վարդգէս էֆ .
մէջքերը թէքիլիֆէ մուսալիֆ սէօյէյիլ պուսուն
միւսալաթա մուվաթիլ օլմատըրընը իֆատէ էթ-
միշ տիր : Պաղը տաիր մէպուսար իտէ , աաքէր
գատար՝ մէքթէպ կէօրմիւշ մէմուրլարա ինթի-
յաճ օլունմուշ վէ մէմէքէթիլմիլտէ հէնուզ
փէք ուղ օլան վէ թէքսիրինէ փէք միւսթաճ
պուլունաուղլունմուշ մէքեաթիլ ը պիլիյէ թալ-
պէսինին ուզուն միւստէթ մուվաղզաֆիլիթ ի
աաքէրիյէյէ թապի թութուլուսու հալտէ միւք-
թէսէպաթը իլմիլիլէրինի զալիլ էտէճէքէրինի
սէօյէմիշ տիր : Իսթանբուլ մէպուսու Ազըմ պէյ
պիր սէնէ աաքէրիլք իլէ պիր մէքթէպ ի պիլ
թալէպէսինին պիր շէյ զալիլ էթմէյէճէյինի վէ
պիր նէֆէր կիպի խրամէթ էթմէք իսթմէտիլի
թազարտէ ինթիյաթ զապիլի մէքթէպինէ կի-
րէպիլէճէյինի սէօյէմիշ տիր : Պունուն իւզէրինէ
պաղը մէպուսար 3 այըն 6 այա թէնպիլինի թէք-
իլիթ էթմիշ տիրէր : 3 այ թէքիլի «թալին ի
էսամի» վէ 6 այ թէքիլի «էլէր զալարմաղ»
ուսուլի իլէ ընէյ վաղ էտիլպ իքիսի տախի
րէտու օլունմուշ տըր : Պունուն իւզէրինէ պաղը
մէպուսար էլ զալարարաղ ընէյ վէրմէք ուսուլը
պէյհինտէ սէօյէմէքտէ պուլունմուշ արլար :
Հէման օ արատա Թարապուսուն իսթիրտապընա
տաիր պալատէ զիքր էթալիլիլ խապէր մէճիլտէ
աքս էթմիշ օլարազ էթթէտէ պէրիտէ պու խու-
սուտա ֆիւզօպար էտիլմէյէ պաշանմը վէ մէ-
պուսար տաղըմագտա պուլունմուշար տըր :
Պիր միւստէթ իսթէճանտան սօնրա մէջքիւրտա-
պէրին թաստըգ օլունմատըրը անյաշըմը վէ մէ-
պուս էֆէնալիլիլ իւզէրինտէ պիր աքսը թէնսիր
հասըլ օլունմուշ տըր : Մէճիլին ումուսի իճթիմաը
պէօյէճէ խթիմա կէլաիքտէն սօնրա պաղը մէ-
պուսար Պաղտան իթթիլիլաղը հազգընտա միւ-
զաքէրաթ վէ թէսվիլիլաթա պուլունմաղ
իւզրէ իճթիմա էթմիշ վէ պիր միւզապ թէաթիլի
էֆէտարը միւթէնաղիլ մէսէլէնին պաղիլի ի միւ-
զաքէրէսինի Չարշիլիլի կիւսիւնէ թէէլիլի էթ-
միշ տիրէր :

Երուսաղէմէն Էվրոփանըն պէլլի զաղէթալա լընա պիր փրօթէթօնամէ կէօնտէրիկալ, անտէ Իթալիանըն Թարապուսը Դարալը իշղալ էթմէք իւզրէ, Թիւրքիա ալէյննաէ իլանը հարալ էթմիշ օլմաըննաան սօլալը շէտիա լիսանդէ նախօշնուսի պէյանէ էսիլմիշ տիր: Պու փրօթէթօնամէ շէնրին միւֆթիսի, իւշ իւլէմա, Բուս, Լաթին, Էրմէնիլէիս իրուհանիլէրի, պաշ Խախամ, Խարայէլ զօմիթէսինին, ամէլէ սէնալիզաընըն վէթիճարէթ օտաաընըն լէիլէրի Թարաֆընսան իմզա էսիլմիշ տիր: Տէյլի Թիլիդրաֆ տէյօր քի, «Պու Թահրիրաթ պէլքի Թարիխատէ Թիւրքիատա պուլունան անաաըրը մուլթէլիֆէնին ճիւմլէսինին տէ միւլթէֆիլէն իմզա էյլէմիշ իսիլիլք Թահրիրաթը ումուսիլէ տիր:

Մարիֆիօյ ճիւնայէթի. — Կէչէն ճիւմա էրթէսի կիւնիւ շէնրիլիզաէ ճիւնայէթ մահքէմէսինտէ Ձէքի պէյին զաթիլլէրինին տէօրալիւնճիւ մուհաքէմէսի իճրա էսիլմիշ տիր: Պու մուհաքէմէսի պիր՝ սաալը Սալիլէ նապըրընըն մահքէմէստէ շահա նալլինտէ իսթիճվալ էսիլմէսի ճիւնթիլնաէն շայանը աիլզաթ իտէ տէ, տահա զիյատէ իէթիւնէ ի մուհաքէմէստէ Թէզահիւր էտէն Էնի պիր նէթիճէտէն սօլալը զայէթիլէ քէսալ ի էնէմիլէթ էթմիշ տիր: Շէնրալ զաղէթաաընըն սահիլի իմթիլալը Խայրէտտին պէյ վէ Իթիլիսաա վէ Թէրապը ճէմիլէթիլին պէլլի աղալարընսան միւլալիմ Շապան էֆէնտինին իֆատէլէրի իւզլէրինէ մէսլէ պիւսպիւլիւն պաշգա պիր շէքլ ալմը աղը Խայրէտտին պէյ՝ Ձէքի պէյին կէրէք ումուսը մալլէտէ վուզուֆ վէ նէշրիլալը, կէրէք Միլալալըզաան միւլթէզալիս մարուֆ Սաաըք պէյէ օրսն միւնտէպաթը սէպէպիլլէ պիր չօգ տիւշմէն փիլատ էթմիշ օլուզուլունու, պիւնաէն պէյն քէնտինին էֆքիաընճա Ձէքի պէյին զաթիլնա Շահրալի զաղէթաաընըն ինթիլալը սէպէպ օլուզուլունու պէյանէ էթմիշ տիր: Ձէքի պէյ պիր Թալըմ լաիւալար թանգիւմ էթմիշ օլուպ, օ լաիւալարտա՝ ճալլիս վէ Թալէաթ պէյլէրի իթիլալ էթմէք վէ տէվլէթին էսրաընը զաղէթա իլէ նէշր էթմէք նիլէթիլնտէ օլուզուլուն միւնտսիլլէթիլ վէ լօգանթաաա թաաա էտէր իքէն, Նազըմըն (մազմուսպէյն) քէնտիլէրին էթրաֆընսա ֆըրլանմը իսիլլինի, ֆիլիլի զաթըլտան պիր զաշ կիւն էվլէլ Ձէքի պէյ՝ արգասաաըն Շապան էֆ. իլէ Տիւլունը ումուսիլէտէն չըգարքէն Տաիլիլէ նազըրը սաալըզը Թալէաթ պէյին գարչըլարընա չըգըպ, «Արգասաալարընը պէօյլէ պիրէր պիրէր

էլիմիզտէն արմանըղա ըաղի օլաճալը,» տէմիշ իսիլլինի պէյանէ էթմիշ տիր: Պունտան սօնրա Միւլալըմ Շապան էֆ. չալըրընալ իսթիճվալ էսիլաիքաէ, քէնտինին կէչէն սէնէ Սէլանիքաէ իճթիւն էտէն զօնիլիլէ կիթմէզաէն պիր գաշ կիւն ազաէմ Ձէքի պէյ իլէ կէօրիւշիւպ, միւմալիլէյին ումուսը Մալիլէ վէ Նաֆիա հազընսա մալիւմաթը օլուզուլուն իլիւն քէնտիլլէ պաղը միւզաքէրաթտա պուլունմուշ իսիլլինի վէ պու իուսուսաթտա միւմալիլէյն իլէ Թէքրար կէօրիւշիւպ մալիւմաթ ալմաղըրըն գարար վէլըմիշ իսիլլինի, լաքին պունա ֆուրսաթ պուլաւմայարազ էօլա չըգմաղտան պիր կիւն ազաէմ քէնտինին պիր մէքթուպ էալարազ, պու պապտէ քէնտինէ Թահրիրէն մալիւմաթ վէրմէսինի ըէճա էթմիշ իսիլլինի, վէ միւմալիլէյն պու մէքթուպա ճէվապէն վէրալիլ մալիւմաթտան իսթիլգարազը ախիլաէ պաղը ճիւնթիլէրնէ սու ի իսթիլալաթ վուզուլուն պուլունշ իսիլլինէ գանաթ Նաթըլ էթմիշ իսիլլինի իֆատէ էթմիշ տիր: Բէիլին «Մէրքէլի ումուսիլտէ օ մէքթուպը օգուտուզուլունալա քիմին միւլթէսիր օլուզուլուն Թաիլին էտէպիլլըմիլինիլ,» սիւալընա Շապան էֆ. «Բիմին միւլթէտիր օլուզուլունու Թաիլին էտէմէտիւմ, լաքին մէրքէլի ումուսիլտէ պիր գարար վէրիլմիշ տիր...» տէմիշ տիր: Բէիլին «Մէքէլը մէքթուպըն (լայիւնըն) վէ ծըն իճապ էթտիրտիլի միւնազալաթըն Թալէաթ վէ ճալլիս պէյլէրին չէքիլմէսինէ պիր թէէսիրի օլուս մը» սիւալը իւզլէրինէ մահքէմէստէ աղիւմ պիր սիւքիւթ հուսուլէ կէրիշ, վէ Շապան էֆ. ապին պիր սէպ իլէ «Էվլէթ, օլուտ» տէմիշ տիր: Պունտան սօնրա Բէիլին «Մէզէլը լաիւալը սանա Ձէքի պէյին կէօնտէրմիշ օլուզուլունը քիմնէ անպաղ մը,» տէյէ սօրունճա Շապան էֆ. պունա ճէվապէն «Պէն սէօյլէմէսիւմ, ամմա անպաղար,» տէմիշ տիր: Պունտան սօնրա մուհաքէմէսին վազթը ախէրաէ տէվալմընա գարար վէրիլալ: Բէիլին միւմալիլէյն Շապան էֆ. յէ այլն շիլնտէ Թէքրար կէրմէսինի, վէ մէրհում Ձէքի պէյ Թարաֆընսան մուհարրիէր օլուպ, Սէլանիք գօնկրէսինտէ օգուտուշ իսիլլի լաիւալընա տա պէրապէր կէթիլմէսինի էմր էթալի,

Իթալիա ահնսօրալը. — Թարապուսը Դարապան մուհարէպէյէ տալի կէօնտէրիլէն իսապէրլըր Իթալիա հիւքիւմէթի մարիֆէթիլլէ պիր գաշ սէնսօր էլինտէն կէչաիքաէն սօնրա մաթպուլաթա վէրիլմէքաէ տիր: Պու սէպէպտէն իսա

պէրէրէն իթիմաստ չայան օրտուղունս տախմա վէսվէսէ էտիմէքսէ տիր: Պունա պիր միտոյ մագաժնտա Տէրի Թեղեղրաժ անիտէքի միտալը վէրիյօր: Պէնկաղինին պօնպարտմանը հագղընտա իթալիա թարիգիլէ ալընան խապէր չու իտի. — «Հէր թարսփ րահաթ, իթալիալըարըն մէվգիի էյիլէյմէքսէ տիր: Թարապլուտա վէ Պէնկաղիտէ պաղը միւստտէմէլէր վուգու պուլտու վէ պաղէն սիւվարի Թիւրքլէր վէ Արապար հիւճիւմ էտիյօրլար իտէ տէ, պիր զիյան վէրէմէյօրլար: Բէսմէն պիլատրիլտիյինէ կէօրէ, Պէնկաղիտէ իթալիանլարըն գարայա չըգմասընա 400—500 Թիւրք նիզամի աքքէրլէր մուգավէմէթ էթաի, վէ 5—6000 Արապլար տա անլէրէ հարսըմ էթտիլէր: Տիւզմէնին զայաթը 400 մագթուլ վէ 800—1,200 մէճրուհ տըր: Թիւրքլէր վէ Արապար րիճաթա մէճալըր օլտուլար, վէ իթալիալըար սապահլայըն չէհրի զապթ էթտիլէր: Պօնպարտման նէթիճէսինտէ չէհր պէօյիւք պիր զիյան չէքմէմիշ տիր: Աթըրան կիւլլէլէրին սայըսը աղ իտի: Թիւրք սիւվարիլէրի պիր թաղըմ աղսճլար արգասընա կիզլէնլէրէք իթալիալըար իւզլէրինէ հիւճիւմ էթտիլէր իտէ տէ, իթալիալըար հօյունու պուլուպ պու հիւճիւմէ մուգապէլէ էյլէտիլէր: Արապլարըն զայաթը պէօյիւք իտի:» Սանսօրսըղ կէլէն խապէր. — «Իթալիա զըրհըլարը սալթ գալալարը թօիա թուժմասըլար, չէհրէ սախի պիր չօղ թօփ աթըս չէհրէ պէօյիւք զիյան վէրտիլէր: Ինկիլիզ թէպասաը օլան Մալթալը էհալիտէն նիլէ մագթուլ վէ հարսը վար տըր: Ինկիլիզ գօնսօլաթօսընա տա թօի աթաըգլարը իլիւն օրատա իլթիճա էթմիշ Նէհուտիլէրտէն պաղըլարը էօլիւպ պաղըլարը հարալանմըշ տըր: հաթթա Ինկիլիզ գօնսօլար Մր. Ճօնա տախի հարալըլար արասընտա տըր: Պէնկաղի էհալիսինտէն էօլէն վէ հարալանմարըն սայըսը 4,000 գատար տըր:» Հաթթա զանն օրունտուղունա կէօրէ, սէնսօր էլինտէն կէլէն խապէրտէ զիլք օրունտան 400 մագթուլ վէ 800—1,200 հարալը, իթալիալըլարըն գարայա չըգսըղտան սօնրա քէնտիլէրին թէլէֆ էթտիլէրի էհալինին սայըսը տըր:

Իթալիա վիէ Տեփիէթլէր. — Իթալիա իլանը հարպ էտէճէլինի ագաէմճէ տաիր տէվլէթլէրէ խապէր վէրմիշ մի տիր: Պու խուսուտա իքի ֆարգը էֆքեար վար տըր: Վիէննատտան խապէր վէրիլտիլէնէ կէօրէ, իթալիա նէ Ալմանիայա վէ նէ տէ Ավսթրիա—Մաճարիսթանա պու նիլէթլինէ տաիր պիր մալիւմաթ վէրմէմիշ տիր: Հաթթա

պաղը Ալման զաղէթալար իթալիանըն պու սըրատա վէ պաչգա սըրալարտա քէնաի միւթթէհիտլէրինէ սատըգ պուլունմասըլընտան սօլալը թէլէքքի էտիյօրլար: Լաքին Փարիզտէն Տէրի Թեղեղրաժ հաղըսըլընա կէօրէ, իթալիա էվվէլճէ քէնաի մագսէտինէ տաիր միւթթէհիտլէրինէ խապէր վէրմիշ տիր: Մուխապիր ի միւմալիէյճ չէօլէ հաղըյօր: «Պունտան էվվէլ սանա կէօնտէրալիլթ խապէրի ելնէ թատարգ վէ թէլէքիտ էտէրիմ քի, իթալիա հիւքիւմէթի Թարապլուսը Դարպ հագղընտա օլան թէպալիլէրինի հալընըղ Ալմանիա վէ Ավսթրիայա խապէր վէրմիշ իտի: Վէ զանն օրունտուղունա կէօրէ՝ Ավսթրիա—Իթալիա հուսուտունտա իճրու էտիլէն աքքէրի թէպէտտիլաթ անճագ հէր քէսին կէօղիւնէ թօղ աթմագ իլիւն իտի: Ալմանալէր վէ իթալիա մաթպուլաթլէնտա իթալիա ալէլինտէ գուլանըլտն չէտիա լիտանըն տա սըրըր պու տըր զանն օրունտույօր: Ալմանլար Պապը Ալիլէ չու ֆիլքրի վէրմէք իսթէյօրլար քի, կէօյա Իթալիա քէնաի միւթթէհիտլէրինտէն խապէրիլ օլտուպ պու հարպա թէլէպալիւս էյլէմիշ տիր: Արատա ճէվէլան էտէն պիր լիվայէթ տէ չու տըր քի, կէօյա Ալմանիա Թարապլուսը Դարպա տա էլ ուզաթմագ նիլէթլինտէ իմիշ վէ իթալիա թէլճէ տալրանրպ օ թէհիլէքլինէ էօնիւնիւ սլմը իմիշ: Մէղքիւր նաղարիլէ պու լիվայէթի տէ թէֆսիր ու իղահ էտէր: Շու Թարապլուսը Դարպ մէսէլէսինին կիլլի թարիլի մալիւմ օլտուգտա (պիլա չիւպէլէ զէման անը տա մէյտունա գօյաճագ տըր) օ զէման Պապը Ալի էյէր պիւսպիլիւն քէօր տէլիլ իտէ, Ալման souper լալընըն նէ տէլէճէ գըյմէթի օրտուղունը անլայաճագ տըր:» — Պու կիւնլէրտէ սապահա տօղրու չաֆագտան պիր աղ էվլէլ չարգի ուֆուգտա կէօրիւնէն Դալուգլու երլարգ «Պուքս զու զէվալէթի» թէսմիլլէ օրունուր, փալլարգ պուրճլար վէ իլիւհէ իլէ ճիւմէսի պիրլիքտէ փէք սիլքիւշա պիր մէնգարէ թէլէփիլ էթմէքտէ տիր:

Միւսիր ի մեսուլ վէ սահիպ ի իմթիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Տէրիսատէթ, Չագմագճըլար, Յակօրիւն իտն